

Vestre Toten kommune

**Året som gikk
2009**

**Del 3
Tjenesteområdenes årsrapporter**

INNHALDSFORTEGNELSE

TJENESTEOMRÅDE	SIDE
SENTRAL STAB OG STØTTEFUNKSJON	2
FDV-STØTTE	9
BARNEHAGETJENESTEN	12
BRANNVERN	15
GRUNNSKOLE	19
HELSE	23
KULTUR	28
NAV KOMMUNE	33
OMSORGSAVDELINGEN	36
PLAN	40
TEKNISK DRIFT	46
VOKSENOPPLÆRINGEN	50

SENTRAL STAB OG STØTTEFUNKSJON

Organisasjon

Sentraladministrasjonens (sentrale administrative stab- og støttefunksjoner) 17 årsverk og 18 ansatte dekker et bredt fagansvar og avdelingen yter tjenester innen følgende områder:

- Personal og helse, miljø og sikkerhet.
- Møtesekretariat for politisk saksbehandling
- Kopiering og frankering
- Postmottak/journalføring
- Arkiv
- Sentralbord/resepsjon/informasjon
- Lønn
- Valg: Stortings- og sametingsvalg og kommunevalg/fylkestingsvalg
- Informasjon- og kommunikasjonsteknologi (IKT)
- Vedlikehold av hjemmesidene
- Økonomisaker
- Regnskap
- Oppholdsbetaling institusjon
- Innkjøp
- Serverings- og skjenkebevillinger

I tillegg sysselsetter sentral stab- og støttefunksjon en 50 % stilling med midler fra annet tjenesteområde. NAV bidrar med midler til en 30 % stilling i forbindelse med oppholdsbetaling institusjoner. Frikjøp av hovedtillitsvalgte i arbeidstakerorganisasjonene er også en del av utgiftene i området, totalt 2,5 årsverk inkludert hovedverneombud i 20 % stilling.

Nærværsfaktoren er på 96,8 % for 2009 mot 97,8 % i 2008. Nedgangen skyldes først og fremst et langtidsfravær.

Regnskapsoversikt

	Regnskap 2009	Budsjett 2009	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	19 658	19 545	-113	101
Sum inntekter	-2 258	-1 733	525	130
Nettoutgift	17 400	17 812	412	98

Kommentarer til regnskapet:

Område sentrale administrative støttefunksjoner har i 2009 et overskudd på kr 412 000,-

Forklaringen på overskuddet ligger først og fremst på merinntekter, bl.a IT sida, der det ble inntekstført et tilskudd på kr 281 000,-, men også merinntekter, kr 59 000,- ved et langtidsfravær der det ikke ble satt inn vikar. Underskuddet, kr 112 000,-, skyldes i stor grad utgifter til overformynderiet i forbindelse med mindreårige asylsøkere, kr 88 000,- som var/er uforutsette utgifter. Stortingsvalget hadde ei budsjetttramme på kr 201 000, men forbruket var kr 64 000,- mer. Dette skyldes i stor grad merutgifter innen IT verktøyet "valg" der det ikke lenger er konkurranse i markedet og vi er prisgitt en leverandør.

Budsjettallene for Innlandet Revisjon IKS var lagt inn med ca kr 75 000,- lavere enn forslaget fra kontrollutvalget. Dette skyldes våre erfaringstall fra tidligere. Underskudd ble totalt kr 148 000,- på tjenesten. En større aktivitet innen forvaltningsrevisjon er en del av årsak til underskuddet.

Nøkkeltall

Antall behandlede saker i kommunestyret, formannskapet og andre sentrale utvalg i perioden 2004 – 2009:

Utvalg	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kommunestyret	89	91	86	83	96	87
Formannskapet	125	102	119	91	121	107
Administrasjonsutvalget	14	19	9	5	12	19
Arbeidsmiljøutvalget	16	19	18	16	19	14
Utvalg for velferd og opplæring	93	79	77	80	86	73
Utvalg for teknisk drift og plansaker	132	114	113	119	113	113
Råd for funksjonshemmede	37	24	31	40	38	33
Eldrerådet	41	44	56	50	31	26
Ungdomsrådet	53	31	61	56	50	27

Tabellen viser en forholdsmessig stabil politisk aktivitet. I tillegg er det gjennomført Stortingsvalg som gikk over 2 dager med ca 50 valgmedarbeidere involvert.

Antall saker i klagenemnda var 3, hvorav 1 sak gjaldt flere klager ang.

barnehageplasser. Klager som er forankret i særlov går direkte til fylkesmannen.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I = Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Investeringstiltak	2009	Status	Kommentarer
1. Telefoni i regionen <ul style="list-style-type: none"> • Gradvis innføring	*	I	Prosjektet har i 2009 hatt stor fremdrift. På slutten av året begynte vi å jobbe med Felles telefonisystem hvor planen er en felles server i Fjellhallen. Telefoni er etter hvert blitt et eget fag som krever god fagkunnskap både innen IKT og telefoni. I forbindelse med regionsamarbeidet, ble det i 2009 også vedtatt etablert en felles ressurs som skal serve fagområdet. Eksisterende telefoniavtale i regionen ble derfor forlenget i påvente av felles telefoniserver samt ansettelsen av felles ressurs.
2. Arbeidsmiljø-investeringer	246	G	Dette føres på hvert enkelt ansvarsområde utfra disponering i arbeidsmiljøutvalget. Kr 207' er brukt til å forbedre inneklime på Gimle, airconditionanlegg,

3. IT-investeringer (reinvesteringer / nyanskaffelser)	1 216	G	Se eget punkt i årsrapport.
• Etablering av NAV	51		
• Ressursstyringsverktøy for bruk i omsorg.	167		
4. Videreutvikle hjemmesidene på internett-		I	
• Nasjonal tjenestekatalog		I	Konkurransen om leveransen ble iverksatt i 2009 med frist januar 2010.
• Ny internettleverandør for å være i stand til å oppfylle de krav sentrale myndigheter har bestemt		U	Ble besluttet å fortsatt samarbeide med nåværende leverandør, men oppgradering i programvare er og vil bli gjort for å få både en ny design på sidene og for å ivareta de nasjonale kravene.

Aktiviteter i Handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
1. Videreutvikle hjemmesidene på internett- digitalisert hverdag for innbyggerne	*	I	Våre hjemmesider trengte fornyelse og oppgradering. I november satte vi derfor i gang et prosjekt med vår leverandør om oppgradering til iSite. En arbeidsgruppe laget et forslag til design som ble levert Workplace for ferdigstillelse. Ferdig design blir nå innført, og omleggingen vil bli slutført og distribuert i 1. kvartal 2010. Løpende arbeides det med elektroniske skjema og en oppgradering av beskrivelse på nett av tjenestetilbudet.
2. Utprøve oppkobling av folkevalgte i kommunens nettverk		U	

I forbindelse med nye verktøy som innføres for å effektivisere det daglige arbeidet, vil vårt fokus nødvendigvis rettes mot opplæring, ajourhold og oppdatering av systemene. Fra å punche inn data i systemer, må det i stedet etableres andre typer kontroller for å sikre at det som kommer ut er korrekt og at de ulike systemene "samarbeider". Avdelingen er i stadig endring for å møte alle de utfordringene som kreves i forhold til å effektivisere, oppfylle nasjonale krav og statlig lovverk og ikke minst være i en støttefunksjon for andre tjenesteområder.

IKT

Det har også i år vært rimelig stor aktivitet i regionsamarbeidet med de 4 andre kommunene. Det har vært jevnlig møter hvor mye har vært diskutert, og planer og forslag er blitt drøftet. Regionplattformen som ble opprettet i 2008 på nøytral grunn i Fjellhallen har som planlagt blitt utvidet dette året. 100 MB bredbånd mellom alle 5 kommunen er på plass, og felles internettlinje ut er blitt etablert.

Vestre Toten kommune har i mange år brukt Novell NetWare i nettverket. Dette operativsystemet har etter hvert blitt utkonkurrert av MicroSoft og begynte å bli lite hensiktsmessig. Å skifte var imidlertid en stor og omfattende jobb, men i mai hentet vi inn eksterne ressurser som hjalp oss å migrere over til MicroSoft, noe som gjør oss mer lik de andre kommunene i regionen og vi slipper å utføre tilpasninger i regionsamarbeidet.

I vår kommune ble NAV-etablering en av de store arbeidsoppgavene i en periode. Mange møter og tilpasninger måtte til, både ressursmessig og teknisk. Oppstart for NAV gikk etter planen da det meste var på plass 10. september. I utbyggingsfasen av NAV etablerte vi også et nytt fullt moderne kursrom med plass til 16 deltakere pluss lærer.

Vi fikk en del midler fra fylket til utbygging av bredbånd til de resterende private i kommunen, og Nextnet har et pågående prosjekt i den sammenheng.

Vi startet også med et samarbeid med Østre Toten folkebibliotek om en felles bibliotekserver. Serveren er plassert hos oss, og en samarbeidsavtale om bruk og vedlikehold er etablert.

En utfordring som dukker opp etter hvert nå vil bli kraftigere linjer ut til skolene og våre store institusjoner. Her må det antagelig vurderes fiber, noe som er veldig kostbart

Helse, miljø og sikkerhet

Vestre Toten kommune har gjennom sin avtale med Land Bedriftshelsetjeneste gjennomført arbeidshelseundersøkelse for ansatte innen vann og avløp, renseanlegg, brann/feier og for alle nattarbeidere.

Totalt har 53 gjennomgått arbeidshelseundersøkelsen. Av disse møtte 47 stykker.

Rådmannens helsefremmende arbeids-gruppe (HEFA) har brukt mye tid til å planlegge på hvilken måte kunnskap kan implementeres i organisasjonen. Dette resulterte bl.a. i flere samlinger for målgruppa leder, tillitsvalgte og verneombud. Vi har også lagt ut informasjon på intranett og i HMS hovedhåndbok. Et større arbeid har også blitt utført når det gjelder evaluering av IA-handlingsplan. Alle punktene er gjennomgått og det er plukket ut ett delmål innen hvert fokusområde som skal prioriteres fremover.

Av andre saker som har vært til drøfting i rådmannens HEFA gruppe er intensjon og resultat av medarbeiderundersøkelsen 2009 samt revisjon av "Ledelse i VTK" der IA handlingsplan og LØFT er tatt inn.

NAV har vært viktige samarbeidspartnere for oss også i 2009. De har vært med på å gjennomføre flere samlinger, også en større samling der tema var "Arbeid og psykisk helse". Dette har medført flere møter underveis gjennom året og har bidratt til utvikling på en positiv måte.

Innkjøp

Fagområdet har deltatt i regionsamarbeidet, men har hatt liten aktivitet internt. Det skyldes først og fremst redusert bemanning og vakanse i stillingen. Vi har likevel greid å opprettholde et delvis samarbeid, men det er ikke å undervurdere at kvaliteten minsker betraktelig ved tap av fagpersoner. Vi har også bedt om bistand fra andre kommuner for å løse blant annet konkurranseutsetting av leasingbiler i kommunen.

Utvidet bruk av **eHandelsystemet**, hvor vi nå har totalt 3 avtaleområder inne, kontorrekvisita og materiell, medisinske forbruksvarer, renholdsmidler, papir og plast. Målet på sikt er å ta i bruk systemet på flest mulig typer kjøp av varer og tjenester. Vi håper med innføringa å øke lojaliteten til innkjøpsavtalene som inngås og ikke minst øke effektiviteten og oppnå besparelser ved innkjøp. Utfordringen er fortsatt å få etablert og ta i bruk e-handel på flest mulig rammekontrakter innen de ulike varegruppene.

Det ble i 2009 levert forvaltningsrapport fra revisjonen som avdekket flere brudd på lovverket om offentlig anskaffelser. Vi har nå fått på plass en innkjøper igjen i full stilling som sammen med rådmannen og ledelsen har tatt tak i utfordringene.

Det er i 2009 gjennomført et forprosjekt i regionen som omhandler samlokalisering av en regional innkjøpsenhet. Fagrapporten skal politisk behandles i 2010.

Utvikling og bruk av økonomisystemene

Stab- og støttefunksjonene utvider og tar i bruk stadig nye mulige funksjoner for å lette arbeidsdagen og gjøre den mer effektiv og kvalitativt bedre både for seg selv og andre de samarbeider mer. Jeg kan nevne noen spesifikke områder der det er skjedd store endringer.

E-faktura fra de store leverandørene innen telefoni/mobil, matvarer, melkeprodukter, kontormateriell og rekvisita og Statens kartverk er satt i system. Vi ser at dette er veien å gå i forhold til effektivisering og kvalitet på fakturabehandlingen.

Utviklingspotensialet er stort og det arbeides med å få enda flere leverandører inn.

Nytt fjernarkiv

I forbindelse med bygging av NAV-bygget ble det bestemt at det skulle bygges nytt fjernarkiv. Vi hadde i tidligere arkiv flere mangler og brudd på bestemmelsene i Forskrift for offentlige arkiv 11. desember 1998, noe som Statsarkivet i 2008 dokumenterte i sin rapport etter tilsyn. De avdekket en god del mangler og rekke brudd på sikkerheten til fjernarkivene er svært dårlig på grunn av rot og ustrukturerte bortsettingsrutiner.

Disse manglene og bruddene er ved et nytt arkiv ordnet opp i. Vi har fått et fjernarkiv som tilfredsstillende kravene i forskriften. All dokumentasjon i arkivet er satt opp i henhold til allment arkivskjema. Det er etablert rutiner for tilgang og bruk av rommet og et kontor i tilknytning til fjernarkivet gir oss mulighet til å ta imot og hjelpe "kunder" som vil ha tilgang til arkivet.

Gammelt fjernarkiv måtte ryddes før flytting inn i nytt kunne skje og alle avdelinger ble involvert.

Selve flyttingen inn i nytt arkiv ble gjort på dugnad over 3 dager – her deltok også personer fra alle avdelinger.

Bilde av det nye fjernarkivet – i bakgrunnen skimtes inngang til det gamle arkivet.

FDV-STØTTE

Organisasjon

FDV står for forvaltning, drift og vedlikehold. FDV-avdelingen gir intern støtte til tjenesteområdene og driftsenhetene i kommunen innenfor områdene byggforvaltning, vaskeritjenester og renhold.

Byggtjenestene omfatter rollene som byggherrerrepresentant, rådgiver og støttespiller ved gjennomføring av byggeprosjekter. Byggeprosjektene spenner fra nybygg via ombygginger og rehabiliteringer til større vedlikeholdsarbeider. Prosjekt- og byggeledelse - samt sekretariatsfunksjonen for den faste byggekomiteen – utgjør en viktig del av avdelingens oppgaver. Avdelingen har fullt drifts- og budsjettansvar for administrasjonsbygninger samt en del bortleide hus.

Vaskeriet ved Gimle sykehjem og den del av renholdstjenestene som ikke er direkte underlagt skole, barnehage og omsorg, har FDV-avdelingen ansvaret for.

Støttefunksjonene omfatter ca. 17 årsverk totalt sett inkl. vaskeriansatte, rengjøringspersonale og administrative stillinger.

Regnskapsoversikt

	Regnskap	Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	15.455	14.394	-1.061	107
Sum inntekter	-3.588	-2.562	1.026	140
Nettoutgift	11.867	11.832	-35	100

Regnskapsresultatet viser en nettoutgift som er 35 000 kroner større enn budsjettet. Det negative avviket utgjør 0,3 % i forhold til budsjettet nettoutgift – altså et regnskap praktisk talt i balanse med budsjettet. Dette må avdelingen si seg fornøyd med. Dersom driften av Østvollvegen 4 hadde opphørt 1. september i samsvar med budsjettforutsetningene ville tjenesteområdet hatt et regnskapsmessig overskudd.

Nøkkeltall

	VTK 2009	VTK 2008	Oppl 2009	Oppl 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter kommunal eiendomsdrift i kr pr innb	3153	3103	3619	3618	3565	3399
Nto.driftsutgifter komm. eiendomsdrift i % av samlede nto dr.utg.	8,9	9,2	9,3	9,9	9,7	9,8
Brutto driftsutgifter kommunal eiendomsforvaltning per. kvm.	665	662	817	738	796	7171

Sammenligningstallene fra KOSTRA viser at Vestre Toten kommunes netto driftsutgifter til kommunal eiendomsdrift regnet i kroner pr innbygger ligger 11 – 12 % lavere enn gjennomsnittet for kommunene i Oppland og i landet for øvrig.

Sammenligner en netto driftsutgifter til kommunal eiendomsdrift i prosent av kommunenes samlede netto driftsutgifter ligger Vestre Toten om lag 10 % lavere enn gjennomsnittet for Oppland og landsgjennomsnittet.

Tar en for seg brutto driftsutgifter i kommunal eiendomsdrift regnet pr. kvm lå disse i 2009 ca. 20 – 22 % lavere enn gjennomsnittet for Oppland og for landet som helhet.

Dette indikerer at Vestre Toten kommune bruker relativt lite midler på eiendomsdrift og således forvalter eiendommene rasjonelt. Det *kan* også være et signal om at kommunen bruker for lite penger på vedlikehold, og således står i fare for å pådra seg et vedlikeholdsetterslep i sin bygningsmasse.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I = Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Investerings tiltak	2009	Status	Kommentarer
1. Ombygging / rehabilitering av Gimle	4.000	G	Nytt brannvarslingsanlegg. Div. øvrige mindre utbedringer. Større ombyggingsarbeider avventes i forhold til prosjekt "Omsorg i utvikling".
2. Ombygging Raufosstun	4.000	G	Nytt ventilasjonsanlegg for kjøkkenet. Div. andre utbedringstiltak. Større ombyggingsarbeider avventes i forhold til prosjekt "Omsorg i utvikling".
3. Reinvesteringer Raufoss Badeland	3.000	G	Utbedringer i badehall og trimrom. Reanskaffelse av teknisk utstyr og mindre rehabiliteringsarbeider utført. Generell oppussing og oppgradering i samarbeid med nytt driverselskap.
4. Rehabilitering / opprusting av skolebygg	11.500	G	Forstudier for rehabilitering og utbedring av Reinsvoll ungd. skole, Raufoss ungd. skole og Raufoss skole gjennomført. Nytt ventilasjonsanlegg Reinsvoll ungdomsskole. Rehabiliterert auditorium Raufoss ungdomsskole. Vindusutskifting, tilleggsisolering og div. andre utbedringer ved Bøverbru skole.
Statlig tiltakspakke	4.000		
5. Utbygging av Bøverbru kommunelegekontor	850	G	Arbeidet påbegynt i 2008. Ferdigstilt bygningsmessig mars 2009.
6. Rehabilitering av øvrige bygg	1.500	G	Tilleggsisolering og ny utvendig kledning Raufoss prestebolig. Div. tiltak legekontor og barnehage.
7. Nytt inngangsparti Bøverbru barnehage	700	G	Nytt inngangsparti og div. innvendig ombygging og tilpassing.

Aktiviteter utenom Handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
1. NAV kontor Vestre Toten rådhus		G	Tiltakshaver Vestre Toten rådhus AS. Ferdigstilt 3. kvartal 2009.
2. Bygging av ny svømmehall	3.000	I	Byggearbeider igangsatt des. 2009. Ferdigstilling 1. mars 2011.

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Det er store utfordringer knyttet til behovet for vedlikehold og modernisering av kommunens samlede bygningsmasse på ca. 65.000 m² i åra framover. For tiden er

fokus særlig rettet mot tiltak på skolebyggene våre. For de skolene som ble bygd i 1960- og 70 åra, er det betydelige vansker med å oppnå et tilfredsstillende inneklima. Skolene er heller ikke funksjonelle nok i forhold til kravene til godt læringsmiljø for elevene og arbeidsforhold for personalet.

For å avgrense oppgavene og skaffe et best mulig beslutningsgrunnlag før kostnadskrevende tiltak iverksettes, er det derfor satt i gang et innledende arbeid å kartlegge den faktiske situasjon ved tre av de største skolene, dvs. Raufoss skole, Raufoss ungdomsskole og Reinsvoll ungdomsskole. Arbeidet går ut på å beskrive tilstand, vurdere egnethet for fortsatt bruk og skaffe grov oversikt over vedlikeholdsetterslep og moderniseringsbehov. Dette er nødvendig for å sikre at de tiltak og investeringer som etter hvert blir igangsatt, skjer ut fra en samlet plan for hver enkelt skole. Forstudier ble gjennomført i løpet av 2009.

Ombyggings- og rehabiliteringsarbeidene ved sykehjemmene vil måtte videreføres og fortsette i flere år framover. Pågående planlegging for framtidig organisering og utforming av omsorgstjenestene vil legge klare føringer for hvorledes bygningsmassen kan utnyttes mest mulig effektivt og hensiktsmessig for å gi et fortsatt godt tjenestetilbud.

Ved Raufoss Badeland vil det etter mer enn 16 års drift bli behov for atskillig større beløp til reinvesteringer enn det som i gjennomsnitt er bevilget i tidligere år.

Økt satsing på mer energieffektiv og miljøvennlige drift av bygninger vil kreve store investeringer i åra framover, jfr. nylig framlagt energi- og klimaplan for Vestre Toten kommune. Krav til redusert energibruk og overgang til bruk av fornybar energi medfører utfasing av oljekjeler, mindre bruk av elektrisitet til oppvarming og økt bruk av alternative oppvarmingsløsninger basert på kjøp av bioenergi eller investering i ulike varmpumpeløsninger.

Det er viktig at kommunen har en langsiktig strategi for å sikre gode bygninger. Gode bygninger er en forutsetning for å kunne yte effektive tjenester, gi et godt arbeidsmiljø og redusere energiforbruket. Derfor er det et klart mål å skaffe bedre styringsinformasjon både for administrasjonen og til folkevalgt nivå i kommunen. Derfor bør det løpet av 2010 settes igang et arbeid med å kartlegge i grove trekk tilstanden til all kommunalbyggningsmasse i Vestre Toten. En samlet rapport om tilstand, utbedringsbehov og tilhørende kostnader vil gi muligheter for å sikre et mer systematisk, forutsigbart og langsiktig eierskap til kommunens bygninger.

Tilbygg for Nav Vestre Toten.

BARNEHAGETJENESTEN

Organisasjon

Tjenesten omfatter 3 kommunale barnehager, støttepedagoger og ekstra assistenter for funksjonshemmede barn i både private og kommunale barnehager og en veileder i en privat familiebarnehage. Samlet antall kommunalt tilsatte er 55, og de utgjør til sammen 39 årsverk. Under tjenesteområde barnehager ligger også tilsyn og veiledningsansvar for samtlige barnehager i kommunen.

Regnskapsoversikt

	Regnskap 2009	Justert Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	65 076	57 312	-7 764	114
Sum inntekter	-59 726	-52 039	7 687	115
Nettoutgift	5 350	5 273	-77	101

Barnehage har for første gang på mange år negativt resultat. I tillegg til de 77 tusen som er i negativ balanse, ble det brukt over 700 tusen fra bundet driftsfond. Årsaken til det negative resultatet var først og fremst en voldsom økning i kommunalt tilskudd til private barnehager. Det økte med 3,8 millioner fra 2008 til 2009. I tillegg ble det anskaffet et web-basert opptaksprogram som ikke var lagt inn i budsjettet.

Nøkkeltall

	VTK 2009	VTK 2008	Oppl 2009	Oppl 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter pr innbygger 1-5 år	10 698	5 833	15 807	14 412	15 798	15 965
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,2	87,7	89,1	88,5	89,2	88,0
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	72,3	75,9	76,2	74,7	78,0	75,6
Brutto driftsutg. pr barn i kommunal barnehage	126 540	123 596	125 142	117 585	132 795	125 313
Andel ansatte med førskolelærerutdanning	28,9	26,3	31,7	33,1	33,0	33,0

Kommentarer: Netto driftsutgifter pr innbygger 1-5 år har nesten blitt doblet fra i fjor. Det er av samme årsak som kommentert under regnskapsoversikten. Mens barnehagetjenesten hadde et resultat på netto 2,7 millioner i 2008, ble det i 2009 5,3 millioner. Med så lavt nettobudsjett gir det store utslag på netto driftsutgifter pr innbygger. Dekningsgraden har gått litt ned både i gruppen 1-5 år og 1-2 år, og årsaken ligger i at vi har samme antall plasser, men hvert barn har større plass. Stadig flere ønsker 100 % plasser. Vestre Toten ligger nå litt under både landet og Oppland. Brutto driftsutgifter pr barn i kommunale barnehager ligger godt under landsgjennomsnittet, og har økt mye mindre fra 2008 til 2009 enn både landet og Oppland. Andelen førskolelærere har økt noe, men her har vi en utfordring. Både opplandsnittet og landet ligger høyere.

3. Nøkkeltall pr. 15.12.09:

Barnehager	Ant	Barn over 3 år		Barn under 3 år		Total antall barn	
		År 2009	År 2008	År 2009	År 2008	År 2009	År 2008
Kommunale	3	124	115	39	46	163	161
Private	9	255	254	132	144	387	398
Statlig	1	19	20	10	10	29	30
Fam.barneh.	1	8	4	5	10	13	14
Sum	14	406	393	186	210	592	603

Antall barn som har barnehageplass har blitt redusert med 11 barn i år, mens det i fjor ble redusert med 17 til tross for likt antall plasser. Det betyr at det er 28 færre barn med barnehageplass i løpet av 2 år. Dette er en tendens som kan resultere i mangel på barnehageplasser om kort tid, selv om vi i 2009 kunne gi tilbud til alle barn med rett til barnehageplass fra august.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I =Igangsett aktivitet U = Utsatt

Investeringstiltak	2009	Status	Kommentarer
1. Nytt inngangsparti og oppussing av den gamle delen av Bøverbru barnehage (Bevilget 500 i 2008)	300	G	Ble delvis gjennomført. Oppussing av gamle delen ble ikke gjort pga økonomi

Aktiviteter i Handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
1. Legge til rette for lærlingordning for å rekruttere fagarbeidere	*	G	Barnehage har hatt 2 lærlinger dette året.
2. Videreføre samarbeidet om lederopplæring med Nordre og Søndre Land samt Østre Toten	*	G	Vi hadde felles lederopplæring med full oppslutning fra vår kommune, også de private barnehagene.
3. Utarbeide samarbeidsavtaler med private barnehager og forberede full finansiering gjennom kommunen	*	I	Det mangler en barnehage som ikke har skrevet under. Forberedelsen til full finansiering gjennom kommunen står igjen fordi vi venter på en forskrift.
4. Oppfordre og legge til rette for at barnehagene skal jobbe aktivt med å ta miljøansvar	*	U	Det har vært liten interesse fra barnehagene med å jobbe spesielt med dette området.
5. Revidere kompetanseplan for 2008 – 2010	*	G	Kompetanseplanen nå er for perioden 2009-2012.
6. Gjennomføre bruker- og medarbeiderundersøkelser		G	Selv om det ikke sto på planen for 2009, har vi gjennomført medarbeiderundersøkelse i år.
7. Lage ny barnehageplan	*	U	Det var ikke rette tidspunkt for å starte dette arbeidet nå.
8. Gjennomføre prosjekt i samarbeid med grunnskolen om overgang barnehage-skole vedr. innhold.	*	I	Prosjektgruppe i regi av SØVN jobber med dette

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Fra 1. januar 2009 ble barnehageloven endret slik at det nå ble en individuell rett å få barnehageplass. Kriteriene er at det må søkes innen fristen for hovedopptak og barnet må fylle ett år senest innen utgangen av august. Barnet har rett til plass i den kommunen hvor det er bosatt. Rettigheten gjelder også at de skal få den størrelsen de søker om. Vestre Toten hadde i 2009 kapasitet til å innfri denne retten for alle som ønsket det.

Etter flere år med fokus på utbygging av barnehager, ble nå fokuset satt på kvalitet i barnehagene. Stortingsmelding nr. 41, Kvalitet i barnehagen, ble lagt fram i juni. Fylkesmannen i Oppland har i samarbeid med Høgskolen i Trondheim, Dronning Maud, laget et skoleringsopplegg for barnehageadministrasjonene i Oppland. Det har foreløpig vært 2 samlinger, en for administrasjonen alene og en hvor også pedagogene i kommunen deltok.

Ellers har vi laget en ny kompetansestrategi som alle ansatte i både kommunale og private barnehager har fått delta på. Den gjelder fram til og med 2012. Fortsatt er skoling og kompetanseheving et prioritert område innen barnehage.

BRANNVERN

Organisasjon

Brannvesenets oppgaver er fastlagt i Brann- og eksplosjonsvernloven. Brannvesenet skal bl.a. gjennomføre oppgaver av brannforebyggende og kontrollerende art, være innsatsstyrke i brannsituasjoner og bistå med innsats ved andre akutte ulykkeshendelser. Feiervesenet skal utføre feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Brannvernavdelingen består av brannsjef og varabrannsjef. Feiervesenet utgjør tre årsverk fordelt på feierkoordinator og to feiersvenner. Kommunen har samarbeidsavtale med Raufoss Beredskap AS om brann- og redningstjenester for hele kommunen. Raufoss Brannvesen ledes av brannvernssjefen i Raufoss Beredskap AS og består for øvrig av 20 mannskaper fordelt på 5 lag. Vestre Toten og Gjøvik samarbeider om forebyggende tjenester, feiing og tilsyn samt felles befalsvaktordning.

Regnskapsoversikt – utenom gebyrområde

	Regnskap	Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	5 637	5 497	-140	102
Sum inntekter	-101	-26	75	388
Nettoutgift	5 536	5 471	-65	101

Regnskapet viser et merforbruk på kr 65´. Dette skyldes underbudsjettering på lønn hvor merforbruket utgjør ca kr. 110´, mens øvrige varer og tjenester har fått en rest på ca kr. 45´. Den relativt høye inntektsandelen skyldes i hovedsak refusjoner for bistand til nabokommuner og ved brannutrykninger til private pga. ulovlig åpen brenning (ca kr 74´ til sammen). Det budsjetteres ikke med inntekter på disse postene. Uten den relativt høye inntekten ville øvrige varer og tjenester kommet ut med et merforbruk på ca kr. 30´. Budsjettet er meget stramt.

Regnskapsoversikt – gebyrområde

	Regnskap	Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	1 696	1 627	-69	104
Sum inntekter	-1 971	-1 678	293	117
Nettoutgift	-275	-51	224	

Regnskapet viser en merinntekt på kr 293´ utover budsjett. Dette skyldes i hovedsak lønnsrefusjoner pga. sykdom og permisjoner. Når nettoresultatet blir så vidt godt, skyldes det at det vært et noe mindre forbruk på varer og tjenester enn budsjettert samt noe underbemanning (reduisert vikarbruk).

Nøkkeltall

	VTK 2009	VTK 2008	Oppl 2009	Oppl 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter pr innbygger	431	405	608	562	603	577
Andel bygningsbranner pr 1000 innbyggere *	1,0	1,7	-	0,8	-	0,6
Antall utrykninger (til branner og annet) pr 1000 innbyggere *	12,0	11,5	-	9,7	-	8,5

* Tall for 2009 for Oppland og landet foreligger ikke. Tall for VTK er hentet fra egne statistikker.

Netto driftsutgifter fra 2008 til 2009 har gått opp med 6,4 % (Oppland opp 8,2 %, landet opp 4,5 %). Vestre Toten kommer også i 2009 lavt ut i denne sammenligningen. Kronebeløpet pr. innbygger ligger på kun 71 % av snittet for fylket (72 % i 2008) og 71 % av snittet for hele landet (70 % i 2008).

Ingen personer har omkommet i branner i Vestre Toten siden 2003. Antall bygningsbranner i Vestre Toten gikk betydelig ned til 13 i 2009 (fra 22 i 2008 og det laveste siden 2004 (10)). Tallet er likevel noe høyere enn både fylket og landet. Noe av årsaken antas å kunne være noe usikker rapportering når det gjelder skillet mellom bygningsbranner og andre branner (pr. definisjon). Når det gjelder antatt skadebeløp, er det av 13 rapporterte bygningsbranner i 2009, tre med et antatt beløp > kr. 500.000, mens fem av de er < kr. 10.000.

Brannvesenet har stor spennvidde i hvilke typer oppdrag de rykker ut på og antall utrykninger viser en liten nedgang for 2009 (213) i forhold til 2008 (218). Antallet i perioden 2005-2009 er betydelig høyere enn tidligere år, 197 i snitt, mot 133 i snitt i perioden 2000-2004. Årsakene er flere og fordeler seg bl.a. på økningen i s.k AMK-oppdrag (bistand til helse/ambulans) og trafikkulykker som begge har hatt en betydelig økning. Antall unødige alarmer har med et par unntak holdt seg relativt stabilt de siste 10 årene (ca 68 i snitt).

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I = Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Aktiviteter i Handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
1. Revidere ROS-analyse og dokumentasjon av brannvesenet (brannordning).	Hv. 4. år	I	Revidering av overordnet analyse for kommunen er igangsatt.
2. 100 % tilsyn i særskilte brannobjekter – andre forebyggende tiltak – informasjon – motivasjon – opplæring – kurs.	Årlig	G	I i hht. plan for 2009 – 100 %.
3. Omdisponering av ressurser fra feiervesen til forebyggende (0,3 årsverk) – prøveordning 2008 – 2009 (Evt. permanent fra 2010)	*	U	Det er ikke bevilget midler til omdisponeringen. Avdelingen mangler formelt 0,3 årsverk på forebyggende som nå dekkes opp av feiervesenet.
4. Samarbeid med teknisk driftsavdeling – kvalitetssikring av uttak for sløkkevann – merking, ettersyn, vedlikehold – oppfølging	*	U	Pålegg om gjennomføring av tiltak er gitt. Ikke fullført.
5. Samarbeid med Gjøvik om forebyggende årlige temaer og tiltak.	Årlig	G	Tiltak er gjennomført i hht. plan.
6. Gjennomføre behovsprøvd feiing og tilsyn i hht. sentral forskrift.	Årlig	G	Feiing: 2842 av 2539 planl (112%) Tilsyn: 832 av 1561 planl. (53 %) Etterslep på tilsyn pga. sykefravær og permisjoner.

7. Feiervesenet skal skaffe og utarbeide informasjon om energi og klimatiltak knyttet til fyring og fyringsanlegg til bruk i forbindelse med gjennomføring av sine tjenester (prøveprosjekt – oppstart)	*	U	Utsatt pga. sykefravær og permisjoner.
8. Feiervesenet bistår forebyggende med tilsyn og andre relevante brannvernoppgaver etter behov og kapasitet – inntil 0,3 årsverk.	*	G	Gjennomført i hht. plan, dog med noe mindre anvendt tid enn oppsatt.
9. Gjennomføre objektsyn og risikovurderinger for utvalgte (særskilte) brannobjekter i kommunen i samarbeid med Raufoss Brannvesen	Hv. 2. år	-	Ikke satt opp i 2009. Det er likevel gjennomført enkelte objektsyn av Raufoss Brannvesen i industriparken.
10. Interkomm. beredskap mot akutt forurensning – (IUA)	Løpende	G	Ordningen fortsetter som før.

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

2009 har heldigvis forløpt uten de store og mest alvorlige hendelsene i Vestre Toten. Det økte aktivitetsnivået i brannvesenet synes imidlertid å vedvare og aktivitetsnivået så langt i 2010 bekrefter dette.

Avdelingen tok i 2009 over medarbeiderfunksjon for sivilt beredskap og samfunnssikkerhet. Brannsjefen ivaretar denne funksjonen.

Pilotprosjektet med samordnet distriktsvis brannetterforskning er avsluttet. Det er utarbeidet en rapport hvor det anbefales at ordningen gjøres permanent. Justisdepartementet avventer nå en faglig vurdering og anbefaling av rapporten fra politidirektoratet. Dersom ordningen blir permanent, må kommunene/brannvesenet bidra til disse gruppene.

Utbyggingen av nytt digitalt nødnett (TETRA) er i gang. Første trinn (rundt Oslofjorden) er utbygd og nylig satt i drift. Driften skal evalueres og videre utbygging er avhengig av vedtak i Stortinget. Utbygging kommer neppe i gang i Oppland og Hedmark før tidligst i 2012.

En foreløpig utredning av ett nødnummer i Norge er gjennomført og det foreligger en rapport med en anbefaling som bl.a. signaliserer felles mottak av nødmeldinger og langt færre nødsentraler enn i dag. Kvalitet, effektivitet, kompetanse, bemanning og lokalisering er sentrale tema.

Det er igangsatt et arbeid med foreløpig utredning om å ha en 110-sentral i Oppland, mot dagens to på Gjøvik og Lillehammer. Dette både i forbindelse med utbyggingen av nødnettet og evt. felles nødnummer og bl.a. det faktum at begge deler vil kreve betydelige ressurser fra kommunene.

Det er imidlertid knapt med ressurser og alle temaene som her er nevnt, vil etter all sannsynlighet medføre økte kostnader for kommunene i årene framover.

Bildet er fra en øvelse.

GRUNNSKOLETJENESTEN

Organisasjon

Tjenesten omfatter seks barneskoler med skolefritidsordning (SFO), to ungdomsskoler og Pedagogisk-Psykologisk senter (PP-tjeneste og spesialpedagogisk team). Elevtallet i grunnskolen gikk ned fra 1547 våren 2009 til 1538 høsten 2009.

Under tjenesteområde grunnskole ligger også skolekontoret som driver saksbehandling og yter felles merkantile tjenester til tjenesteområdene barnehage og grunnskole.

Totalt hadde tjenesteområdet 254 stillinger fordelt på 302 ansatte ved utgangen av 2009.

Regnskapsoversikt

	Regnskap	Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Utgifter	154 403	150 975	-3 428	102
Inntekter	- 24 201	- 19 669	4 532	123
Sum Grunnskole	130 202	131 306	1 104	99

Kommentar

Regnskapet viser et overskudd på 1104.000 kroner. Dette er et positivt netto avvik på ca. 1 prosent. Resultatet skyldes hard budsjettstyring og at flere budsjettposter har hatt en bedre utvikling enn fryktet. I første rekke gjelder det inntekter fra sykepengerefusjon som i 2009 kom bedre ut enn det lå an til i utgangspunktet. Videre har inntektsposter knyttet til elever fra andre kommuner og undervisning av flyktninger og asylsøkere kommet gunstig ut.

Nøkkeltall

	VTK 2009	VTK 2008	Oppl. 2009	Oppl. 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter grunnskoleopplæring i % av samlede netto driftsutgifter	29,3	29,5	27,9	29,0	29,6	30,2
Netto driftsutgifter grunnskoleundervisning pr innbygger 6-15 år	66416	64049	69739	66929	65674	62042
Timer spesialundervisning i % av antall lærertimer totalt	13,9	16,6	17,9	18,1	16,4	15,9
Elever pr. årsverk	10,5	10,4	9,7	9,7	10,5	10,5
Driftsutgifter til undervisningsmateriell, pr elev i grunnskolen	1379	1300	1574	1870	1524	1814
Korr. brutto driftsutgift til skolefritidsordning, pr kommunal bruker	26121	27258	19503	18840	22705	22420

- **Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring i % av samlede netto driftsutgifter.**
Nivået i Vestre Toten lå i 2009 igjen under gjennomsnittet for landet. Nedgangen fra tidligere år fortsetter.
- **Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr. innbygger 6-15 år.**
Tallene viser en økning på 2367 kroner. Til sammenligning var økningen på 2810 kroner for Oppland og 3632 kroner på landsbasis. Målt i forhold til resten av Oppland ligger Vestre Toten 3323 kroner under gjennomsnittet. Disse tallene forteller at skolene i Vestre Toten sakker akterutt sett i forhold til skolene ellers i landet. Dette er et entydig mål på at skolene får stadig trangere rammer til å løse sine oppgaver. Med utgangspunkt i et elevtall på ca. 1550 måtte ressursen til grunnskolen samlet vært økt med vel 5 mill. kroner for å nå gjennomsnittet i landet.
- **Timer spesialundervisning i % av antall lærertimer totalt.**
Her viser tallene at den prosentvise andelen av ressurser til spesialundervisning har gått ned fra 16,6 % til 13,9 %. Dette er en markant nedgang sett i forhold til resten av Oppland fylke og landet for øvrig. Dette er en gunstig og svært ønsket utvikling.
- **Elever pr. årsverk**
Antall elever per årsverk er høyere enn i resten av Oppland og på nivå med resten av landet. Dette betyr at grunnskolen er organisert på en effektiv måte, men at belastningen pr. arbeidstaker må antas å være større enn i andre kommuner i Oppland.
- **Driftsutgifter til undervisningsmateriell, pr. elev i grunnskolen.**
Her er det en økning på 79 kroner per elev fra 2008. Vestre Toten bruker fortsatt vesentlig mindre enn andre kommuner, men her ser vi at utviklingen i andre kommuner har snudd. Gjennomsnittet for Oppland var i 2009 1574 kroner, altså 195 kroner mer enn i Vestre Toten. Dette er en vesentlig mindre forskjell enn tidligere.
- **Korrigert brutto driftsutgift til skolefritidsordning, pr. kommunal bruker.**
Tallene viser at Vestre Toten fortsatt bruker mye til SFO. Men driftsutgiftene har gått ned med 1137 kroner pr bruker fra 2008. I landet for øvrig ser vi en økning. Dette kan tyde på at vi nå har fått effekt av våre bestrebelser på å få ned denne utgiften.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I =lgangsatt aktivitet U = Utsatt

Investerings tiltak	Status	Kommentarer
1. Nye læremidler	G	Innkjøp gjennomført, men fortsatt et stort udekket behov for nye læremidler.
2. Tilrettelegging av skoler for funksjonshemmede	G	Inngangsparti Bøverbru skole. (Jfr. årsrapport fra FDV)
3. Raufoss ungdomsskole – utbedring i h.h.t. pålegg	I	(Jfr. årsrapport fra FDV)
4. Raufoss skole – utbedring i h.h.t. pålegg	I	(Jfr. årsrapport fra FDV)
5. Raufoss skole – prosjektering / rehabilitering	I	(Jfr. årsrapport fra FDV)

6. Økt ramme til mindre utbedringer utover løpende vedlikehold	U	Ikke budsjettdekning.
Aktiviteter i Handlingsplanen	Status	Kommentarer
1. Økt timetall og driftsmidler	U	Timetallet reelt redusert fra høst -09 grunnet nedskjæringer i budsjettet.
2. Økt ramme til leirskole i tråd med "gratisprinsippet"	U	Ikke budsjettdekning.
3. Vedlikehold generelt – styrking	U	Ikke budsjettdekning.
4. Ny lokal arbeidstidsavtale for ped. personale basert på målprosess	I	Sentral avtale forlenget. Nye lokale avtaler inngås.
5. Systematisk oppfølging av skolenes arbeid med kvalitetsutvikling	I	Kvalitetsrapport behandlet i Utvalg for Velferd og Opplæring høsten 2009.
6. Prosjekt Prosesskvalitet i SØVN-regionen	G	Hovedprosjektet er fullført.
7. Gjennomføring av kompetanseplanen	I	Gjennomføres etter planen. Arbeid med rullering er fullført.
8. Implementering av digital læringsplattform	I	Pågår.
9. Rekruttering av pedagogisk personale	I	Vedvarende og økende behov.
10. Bedre tilbud til barn og unge – samordning av tjenester	I	Arbeid videreført. PP-tjenesten videreføres som egen driftenhet.

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Mål og satsingsområder.

Vedtak i kommunestyresak 0028/08:

1. *Kommunestyret godkjenner vedlagte dokument "Grunnskolen i Vestre Toten FOKUSOMRÅDER OG MÅL 2008-2010", som grunnlagsdokument for arbeidet i grunnskolen kommende treårsperiode.*
2. *Kommunestyret er opptatt av at samarbeidet mellom hjem og skole i sterk grad skal bidra til å gi barn og unge positive holdninger til skole og utdanning.*
3. *Kommunestyret vil søke å prioritere gode rammebetingelser for grunnskolens virksomhet der dette er gjennomgående forankret og begrunnet i forhold til elevenes læringsutbytte, læringsarbeidet og skolens organisasjon.*

Mål for treårsperioden i Vestre Toten:

*Innsats på disse hovedområdene (**språk/lesing/skriving/digital ferdighet og sosial kompetanse**) skal føre til målbar bedring av elevenes læringsutbytte i løpet av de tre kommende skoleårene.*

Konkrete eksempler på hva dette har betydd for virksomheten i 2009:

• **Lese- og skriveopplæringa** er fortsatt i fokus. Etterutdanningen i lesing i regi av Høgskolen i Hedmark for ca 30 deltakere fra Vestre Toten er fullført. Arbeide med utarbeidelse av kommunal leseplan i alle fag for 1.-10. trinn er startet opp. I desember 2009 startet ei rekke på åtte samlinger Lesing og læring i alle fag i SØVN-regionen med Vigdis Refsahl (Bredtvet Kompetansesenter). PPT i kommunene deltar som veiledere. Målgruppa er lærere på alle trinn og skoleledere. Resultater fra kartlegginger drøftes med skolens ledelse. Kommunen har nå kjøpt inn et elektronisk kartleggingsverktøy for at den enkelte skole/lærer og skoleeiers skal kunne få bedre muligheter til å følge utviklingen i egen kommune.

- **Fokuset på sosial kompetanse** er holdt oppe. Bruk av LP-modellen (*Læringsmiljø* og *Pedagogisk analyse*) er inne i sitt andre år. Ihle skole, Raufoss skole, Raufoss ungdomsskole og Reinsvoll ungdomsskole startet opp med dette arbeidet høsten 2008. Innføringsperioden er i utgangspunktet på to år, men erfaring viser at det er riktig å forlenge dette til tre år. Også her har PP-tjenesten en sentral veiledningsrolle. Det er fortsatt et mål at resten av skolene i kommunen skal komme i gang med å bruke denne modellen så snart som mulig.

- **Asylsøkere** er en ny elevgruppe som grunnskolen fikk inn i 2009. Disse har rett til skolegang på lik linje med andre barn i grunnskolen og deles inn i to grupper: *EMA* (enslige mindreårige asylsøkere) og *asylsøkere* som kommer sammen med familiemedlemmer. Toten barnevern- og kompetansesenter (TBK) tok i løpet av 2009 i mot til sammen 21 EMA-elever i grunnskolealder. De fleste kom fra Afghanistan, men vi hadde også elever fra Irak, Iran, Sri Lanka og Somalia. Det er etablert et godt samarbeid med Voksenopplæringen slik at elevene får grunnleggende norskopplæring der, før de overføres til Raufoss ungdomsskole.

Toten statlige mottak etablerte seg i Vestre Toten på tampen av 2009. Vi fikk i løpet av desember 20 barn i grunnskolealder som kom hit sammen med sine foreldre. De fleste av dem ble bosatt på Raufoss, noen på Eina. Fire av barna begynte på skolen i 2009. Vi har etablert en egen "innføringsklasse" ved Raufoss skole. Elevene går i denne klassen ei stund før de integreres i de ordinære klassene.

- **SFO.** Utvalg for velferd og opplæring vedtok i sak 12/09 at alle som søker SFO-plass til ordinært opptak skal tildeles plass. Tildelt SFO-plass beholdes til barnet går ut 4. trinn dersom den ikke sies opp av foreldrene. De nye vedtektene ble gjort gjeldende fra 01.08.2009.

Organisasjon

Helseavdelingen (ledes av helsesjef i 0,9 årsverk) har fire driftsenheter (tre tom august):

Legetjenesten (herunder kurativ legetjeneste, offentlige legetjenester og samfunnsmedisin).

Ant. ansatte: Kommuneoverlege 1 (60 % stilling), 12 leger med fastlegeavtale fordelt på 5 legekontorer, turnuslege og sekretær i 53 % stilling. Kommuneoverlege har ansvar for de samfunnsmedisinske oppgaver (smittevern, miljørettet helsevern) (45 % stilling) og lege ved helsestasjonen (15 % stilling). Miljørettet helsevern er i tillegg organisert som et interkommunalt selskap i samarbeid mellom de 5 kommunene i Gjøvikregionen. 8 leger delte på de øvrige offentlige oppgavene som skolelege, lege ved helsestasjon for ungdom, rådgiver psykiatri og tilsynslege ved sykehjemmene. Legevakt er organisert i interkommunal legevaktsentral på Sykehuset Innlandet Gjøvik.

Helsesøstertjenesten (herunder helsestasjon-skolehelsetjeneste, psykisk helsevern, helsestasjon for ungdom, flyktingehelsetjeneste, smittevern og jordmortjeneste).

Antall ansatte: 4,7 årsverk for helsesøster (inkl. leder), 0,5 årsverk for helsesøster i psykisk helsevern, 0,5 årsverk for jordmor, 1 årsverk for foreldreveileder og 1,15 årsverk sekretær.

Fysio/ergoterapitjenesten (herunder fast ansatte fysio-og ergoterapeuter, privatpraktiserende fysioterapeuter, hjelpemiddel -formidling/lager).

Antall ansatte: 3,4 årsverk for fysioterapeuter (inkl. leder (0,4 engasjement)), 1 ergoterapeut (vakant ½ år pga budsjettkutt), 1 aktivtør, 1 hjelpemiddelkoordinator, 0,5 sekretær (0,2 knyttet til tverrfaglig team) og 9,83 avtalehjemler for privat fysioterapipraksis.

Barneverntjenesten.

Antall ansatte: 8 årsverk som kuratorer (inkludert leder), fra august er 0, 5 årsverk midlertidig omdisponert til hjemveilder, 1 årsverk sekretær.

Regnskapsoversikt

	Regnskap	Justert budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter ansvar 51	24289	22625	-1664	107
Sum inntekter -51	-4232	-2411	1821	176
Nettoutgifter - 51	17464	17604	140	99
Sum utgifter (barnevern - 81210)	13952	12870	-1082	108
Sum inntekter - 81210	-1637	-840	797	195
Nettoutgifter- 81210	12315	12030	-285	102
Nettoutgifter	32371	32244	-127	100

Kommentarer: Barnevern ble organisatorisk knyttet til "helse" fra sept. og regnskapet settes derfor opp i 2 tabeller.

Nøkkeltall

Sammenligningstall fra KOSTRA:

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter pr innbygger	1534	1348	1953	1602	1715	1533
Årsverk av leger pr 10 000 innbyggere	10,2	9,4	10,2	9,8	9,3	9,2
Årsverk av fysioterapeuter pr 10 000 innbyggere	10,4	10,4	10,3	10,6	8,3	8,8
Årsverk av fysioterapeuter pr 10 000 innbyggere	2,3	2,4	3,8	4	3,8	3,7
Årsverk av helsesøstre pr 10 000 innbyggere 0-5 år	64,0	60,9	62,9	67,3	58,4	59,2
Netto driftsutgifter til barneverntj, pr. innbygger 0-17 år	4511	4255	5084	4520	5376	4884
Netto driftsutgifter pr. barn i barnevernet	76553	79054	77944	76818	90844	86056
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	3,4	4,2	4,5	4,3	4,2	4,0

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I = Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Investeringsplan	Status	Kommentarer
Utbygging Bøverbru kommunelegekontor til 3-legers kontor (utbygging på 110m2)	G	Ferdig i mars. Kontoret fungerer etter ombyggingen svært bra.

Aktiviteter i Handlingsplanen	Status	Kommentarer
Videreutvikle det interkommunale samarbeidet i samfunnsmedisin / miljørettet helsevern	G	Gode erfaringer med fullmakter som er gjort slik at kommuneoverlegene kan jobbe på tvers av kommunene.
Revidere plan for sosial-og helsemessig beredskap	I	Arbeidet startet opp, men ikke fullført
Øke antall timer til tilsynslegefunksjonen i institusjonene (økning med 50% innen 2009 i hht Omsorgsmeldingen okt. 2006)	U	Mangler 6 t for å komme opp i 50 % økning.
Bidra til økt fysisk aktivitet i befolkningen gjennom "Lea seg"	G	Jobbes kontinuerlig med ulike tiltak ihht handlingsplan (bla økt fysisk aktivitet i skolene, igangsatt lavterskelaktiviteter, organiserte turer mm)

Videreutvikle opplandsresepten/ fysioteke modellen for å forebygge sykdommer som skyldes livsstil. Lavterskeltilbud fysisk aktivitet	G	Stor pågang til Fysioteket, 70 stk nye brukere i 2009. Oppstart av lavterskel fysisk aktivitetsgruppe for mennesker med psykiske lidelser ved Toten treningssenter- populært tiltak - opptil 20 deltakere hver gang Startet bevegelsesgruppe for barn med spesielle behov, liten oppslutning, tiltaket avsluttet.
Etablere trimgrupper som et ledd i "skadeforebygging" blant eldre	U	Prosjektet er avsluttet. Ikke avklart mht videreføring.
Tiltak for å bedre tverrfaglig samarbeid rundt brukere med behov for sammensatte tjenester (i hht individuell plan ved å gjennomføre seminarer årlig)	I/U	Ikke gjennomført seminar i 2009. Rehabiliteringsplanen revidert i desember. Utarbeidet forenklet utgave av individuell plan.
Økt satsning på rehabilitering av eldre hjemmeboende og i institusjon	I	Økt satsing ved mer ergoterapiressurser knyttet til tiltaket fra høsten -09.
Deltagelse i prosjekt med Sykehuset Innlandet for å forebygge overvekt blant barn	I	Foreløpig tilbud til barn født 2000-2001. Kun noen få med fra VTk. Prosjektet går over 5 år (2007-2011) med mest intensiv oppfølging 1. året. Vanskelig med rekruttering og å holde på deltakerne.
Prosjekt "Godt samliv" – parkurs for førstegangsførelde	G	Avholdt 3 kurs i 2009. Positive tilbakemeldinger fra deltakerne. Øremerket tilskudd til tiltaket endret, inn i rammeoverføringene.
Forebygge psykiske lidelser blant barn/unge vha økt kompetanse og bedre samordning av tjenestene.	I	2 helsesøstre, 2 barnevernsskuratorer, 2 miljøarbeidere i u-skolen, 1 førskolelærer har avsluttet 2-årig deltids, tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid for barn/unge. Dette har gitt svært positive resultater. En ansatt skal ta master i samme temaet.
Utarbeide plan for folkehelsearbeidet i kommunen	U	Arbeidet ikke prioritert.
Starte prosessen med å samlokalisere 2 enlegekontor	U	Utredningen foreløpig utsatt
Utrede muligheten av felles kontor for utenlandsvaksinering i Gjøvik regionen	G	Massevaksinasjon mot svineinfluensa vinteren 09 bandt opp fagressursene, slik at prosessen stoppet opp. Skal gjenopptas våren 10. Prosessen involverer foreløpig Toten kommunene og Gjøvik. For å kunne gjennomføre dette er det planlagt å knytte et slikt kontor til eksisterende GHMT IKS (interkommunalt selskap). Det vil dermed likevel utgjøre et regionalt tilbud.

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

- Folkehelse - Vestre Toten har partnerskap i folkehelse med Fylkeskommunen/Fylkesmannen. Dette innebærer en forpliktelse til bred satsing innenfor feltet (økt fysisk aktivitet, tobakks- og rusforebygging, ernæring, skadeforebygging, forebygging av psykiske lidelser, universell utforming mm). Pilotprosjektet "Helse i plan" som kommunen er en del av, er et grunnleggende element i den reviderte kommuneplanen. Krav om universell utforming i hht nye plan og bygnings lovverk inngår i dette fagområdet. Kommunens Helse og Areal forum er møteplass for de berørte fagpersoner. Kommuneoverlegen er medisinsk faglig rådgiver i folkehelsearbeidet arbeidet også på fylkesnivå.
- I mai/juni ble det gjennomført en omfattende prosess ifht. arbeid med organisering av helsesøster- , PP- og barneverntjenesten. Alle ansatte i tjenestene var sterkt involvert i denne prosessen. Barneverntjenesten ble organisert i "Helse" fra september da sosialtjenesten gikk inn i NAV. Det ble også gjort vedtak om at barneverntjenesten skal samlokaliseres med helsesøstertjenesten på Sagatunet fra 2010.
- Mange alvorlige og komplekse saker i barnevernet, og det er en tendens til at det er økende antall meldinger på svært små barn. Med ressursene som er til rådighet er det vanskelig å overholde fristene for undersøkelse av saker.
- Barneverntjenesten deltar i prosjekt "Mobilt team" ledet av Bufetat ved Fagteam, Gjøvik. Tjenesten ble invitert til å delta grunnet mange akutt plasseringer i 2008. Bruk av teamet er gratis for kommunen. Hensikten med prosjektet er kort sagt å redusere antall akutt plasseringer.
- Det merkes stadig økende psykiske vansker hos ungdom og hos gravide, men også hos barn. Utfordringen er å komme tidlig inn for å identifisere behov og å sette inn helhetlige tiltak, samordnede tiltak.
- Etablert et fast samarbeid mellom første- og andrelinjetjeneste innen psykiatri/psykisk helsevern for barn og unge av psykisk syke foreldre.
- Planlegging av prosjektet "Trivsel og trygghet rundt spebarnsfamilien" påbegynt. Målgruppe gravide og foreldre til barn 0-1 år som strever med omsorgsoppgaven.
- Svineinfluensa (H1N1). Høsten -09 medførte influensaen at svært mye av kommuneoverlegens og mye helsesøsterressurser gikk med til å arbeide med dette i form av informasjon/rapportering, forberedelse og gjennomføring av massevaksinering.
- Mottak av enslige mindreårige asylsøkere ved TBK og etablering av mottak for asylsøkere i kommunen har krevet en del ressurser av legetjenesten og helsesøstertjenesten.
- HPV vaksinen (forebygging av livmorhalskreft) - for 7.kl jenter ble innført Betydelig informasjonsinnsats på skolene, og til elevene m/ foresatte i forkant. Likevel høy andel som har reservert seg – 30 %. Ulike mekanismer bak dette – ser ut til at toneangivende individer (elever og/eller foresatte) ofte preger reservasjonstendensen klasse/gruppe vis.
- Skolehelsetjenesten – Sentrale helsemyndigheter har avviklet rutinemessig tuberkulose screening (Mantoux (tidl pirquet) og BCG vaksine). Kontroll og oppfølging skal nå bare gjøres på indikasjon.
- Det er innført tilbud om skillsmisse grupper ved barneskolene. Dette tilbudet oppleves som positivt og det er større etterspørsel enn det er mulig å gi med de ressursene som er til rådighet.

- Samarbeidsavtaler mellom Sykehuset Innlandet og Kommunehelsetjenesten evalueres og revideres. Kommunelegen er oppnevnt av Regionrådet som en av kommunerepresentantene i Geografisk samarbeidsutvalg og deltar også i flere av de evalueringsprosessene som pågår.
- Høyt sykefravær og vakanse i stillinger pga budsjettkutt i driftenhetene har ført til reduserte tjenester og stort press på resterende bemanning gjennom hele året.

KULTUR

Organisasjon

Kultursektoren består av følgende driftsenheter: folkebibliotek, kulturskolen og kultur og fritid. En felles administrasjonsenhet og allmennkultur er direkte underlagt kultursjefen. Tjenesteområde Kultur gjennomførte en omfattende omorganisering i 2009. Driftsenheten Kultur og arbeid opphørte, virksomhet og ansatte ble delvis overført til ATS Gjøvik/Toten as, og delvis omorganisert innad i kommunen, i hovedsak til tjenesteområde Omsorg. Tjenesteområde Kultur beholdt ansvaret for tjenesten Ungdom i arbeid og bygningsmassen på Gaukom. Disse tjenestene ble organisert inn under driftsenhet Kultur og fritid.

Antall ansatte i tjenesteområde Kultur er pr. 31.12.09 redusert fra 44 til 33 personer, mange i svært små deltidsstillinger. I tillegg omfatter tjenesten kommunens ca 85 støttekontakter.

Regnskapsoversikt

Tjenesteområde: 61 Kultur	Regnskap 2009	Justert budsjett	Avvik i tusen kr	Forbruk %
Utgifter	28 093	25 547	-2 546	110
Inntekter	-8 102	-4 172	3 930	194
Sum Kultur	19 991	21 375	1 384	93

2009 ble sterkt preget av den omfattende omorganiseringen som tjenesteområdet gjennomførte. Ansatte som sluttet eller tok ulønnet permisjon ble bare delvis erstattet, slik at vi fikk en stor innsparing på lønnsbudsjettet i driftsenhet Kultur og arbeid. I tillegg var usikkerhet knyttet til finanskrisen, der det tidlig så ut til at driftsenhet Kultur og arbeids inntekter ville bli vesentlig redusert. Dette viste seg å bare delvis slå til. Det var også vesentlig innsparing ved at biblioteksjef var konstituert som kultursjef i perioden mai – desember. I store trekk fordeler tjenesteområde Kulturs overskudd for 2009 seg slik:

Driftsenhet kultur og arbeid:	
Vestre Toten ATS - lønn:	786.000
Møteplassen - feilbudsjettering:	203.000
Driftsenhet folkebiblioteket – lønn:	245.000

I tillegg utviste alle driftsenheter en stor grad av forsiktighet.

Nøkkeltall

Sammenligningstall fra KOSTRA:

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter for kultursektoren. Kr. pr innbygger	1143	1500	1441	1471	1587	1560
Netto driftsutgifter til folkebibliotek pr innbygger	205	216	287	278	250	247
Netto driftsutg. aktivitetstilbud for barn og unge. Kr. pr innb.	171	169	120	124	160	160
Netto driftsutgifter til idrett. Kr. pr innbygger	163	169	210	205	211	245
Antall lag (frivillige organisasjoner) som mottar driftstilskudd	44	34	42	43	35	35

Det er å bemerke at i denne statistikken er eks. ikke driftstilskudd til Raufoss badeland tatt med.

Aktivitetsrapport

Vurderingstema	Kommentarer
Er gjennomføringen av handlingsprogrammet i rute?	<p>Gjennomføringen er stort sett i rute. Noe er igangsatt og noe er nært forestående, mens andre tiltak vil bli satt på vent eller er etter kulturavdelingens omorganisering ikke lenger aktuelle.</p> <p><i>I planperioden legges det til rette for et bredere og utbygd dagtilbud for våre innbyggere som har behov for tiltak i.f.m. psykiatireformen. Kultur vil her være en viktig behandlingsfaktor. Utvidelse av støttekontaktordningen og møteplasser. Kommentar: alle dagtilbud er organisert ut av tjenesteområde kultur</i></p> <p><i>Det etableres flere offentlige møteplasser i kommunen, bl.a gågate i Raufoss sentrum. Kommentar: Tjenesteområde kultur jobber med utsmykning av det offentlige rom.</i></p> <p><i>Arbeide for kommunale fritidsklubber på Eina og Bøverbru</i> Kommentar: ikke aktuelt å fremme dette nå.</p> <p><i>Arbeide for at Raufoss kino skal reåpnes. Kommentar: Investeringstilbud fra Film og Kino avslått i formannskapet. Kino lagt på "is". Vestre Toten er nå som eneste kommune i Gjøvikregionen uten kinotilbud.</i></p> <p><i>Ny svømmehall i Raufosskogen. Kommentar: igangsatt.</i></p>

	<p><i>Parker og friområder oppgraderes til å bli gode møteplasser for lek og kulturell aktivitet. Kommentar: ikke prioritert i 2009.</i></p> <p><i>Vestre Toten kulturhus utvikles til et regionalt kultursenter, med muligheter for Nasjonale og internasjonale oppsetninger. Kommentar: Samarbeid med Riksteater og Rikskonsserter samt Gjøvikregionen som musikkregion vil bli prioritert. Kinosaken endrer forutsetningene for kulturhusets utvikling.</i></p> <p><i>Biblioteket utvikles til et framtidsrettet bibliotek og kunnskapssenter. Kommentar: Godt i rute etter vellykket ombygging.</i></p> <p><i>Kulturskolen skal utvides slik at en får redusert ventelistene, slik at en får en dekningsgrad på 30 % av grunnskolens elevtall. Kommentar: Ikke nådd. Drøyt 20 % pr nå.</i></p> <p><i>10. Den kulturelle skolesekken utvides. Kommentar: i rute</i></p> <p><i>11.Revisjon av kommuneplan for idrett og friluftsliv. Kommentar: utsatt noe, vil bli prioritert i 2010.</i></p>
<p>Beskrivelse av vesentlige avvik – positive og negative</p>	<p>Kommunestyret vedtok i juni 2009 ny organisering av tjenesteområde Kultur. Oppfølging og gjennomføring av vedtaket har medført endringer med hensyn til hva som skal gjennomføres innenfor tjenesteområde Kultur, og arbeidet med gjennomføringen har også medført at andre tiltak har måttet utsettes.</p>

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk.

Folkebiblioteket

Det høye besøkstallet og aktivitetsnivået fra 2008 har holdt seg godt i 2009. Biblioteket hadde 76 arrangementer hvorav 36 barnearrangementer, med til sammen ca 2.500 besøkende. Totalt hadde biblioteket 46.000 besøk i 2009.

I store deler av året har bemanningen vært redusert med en halv stilling og i tillegg vært avhengig av mye vikarbruk, men i lys av dette er vi fornøyde med det vi har gjennomført av formidling til skolene og samarbeid med våre nabobibliotek.

Bokpodprosjektet som var ledet fra Vestre Toten folkebibliotek er nå overført til Oppland fylkesbibliotek slik at tjenesten blir et fast tilbud.

Kultur – og fritidsavdelingen

Ungdomskontakten, ungdomsklubben og fritidsklubb for funksjonshemmede er lokalisert på ungdomshuset. Ungdomskontakten hadde besøk av 1115 ungdommer hvorav 741 jenter og 722 gutter. Dette er en liten nedgang fra i fjor. For ytterligere detaljer henvises til egen årsrapport fra Ungdomskontakten. Klubben har hatt åpent 111 kvelder med et totalt besøk på ca. 5550 ungdommer. Kommunal driftsstøtte ble gitt til en klubb, Eina ungdomsklubb. Ungdomsrådet har fungert bra og har gjennomført arrangement og støttet gode ungdomstiltak. Ungdommens

kulturmønstring ble avviklet i samarbeid med Gjøvik og Østre Toten. 110 personer hadde støttekontakt i 2009 og det var engasjert 80 støttekontakter. Prosjekt kultur/fritidstilbud innen psykiatrien i samarbeid med Sykehuset Innlandet har blitt videreført i kommunal regi med psykiatrimidler. Ca. 1050 personer besøkte klubben for funksjonshemmede og 291 personer fra Vestre Toten har vært med på turtilbudet "Ut på tur". Kommunens ansvarsområde medfører preparering av 9-10 mil med skiløyper. Som tidligere har vi hatt konstruktivt og godt samarbeid med lag og foreninger, idrettsrådet, rådet for funksjonshemmede og andre interesseorganisasjoner. Det har vært stor aktivitet i Raufossshallen. Alle faste treningstider var bortleid og det har vært mange store og små arrangementer i helgene. Etter mange års venting startet bygging av nye Raufoss svømmehall i desember 2009.

Allmennkultur

I løpet av året er det gjennomført mange arrangement innen teater, konserter og utstillinger. Som tidligere år har det vært et nært samarbeid med Riksteateret om de forskjellige oppsetninger. Det er gjennomført samarbeidskonserter med kommunens kor og korps, konsert med HM Kongens Garde musikktrupp, "Tango for to" ble spilt for 5 fulle hus. Festivalen "Friluftsliv for alle" fikk gode tilbakemelding på innhold og gjennomføring. Det har gjennom hele året vært stor aktivitet i kulturhuset.

"Slipp kulturen inn" har hatt mange arrangementer både i institusjonene og omsorgsboligene. Det ble også gitt tilbud til hjemmeboende pensjonister om billetter til sterkt redusert pris til forestillingen "Tango for to"

Forprosjektrapport for utredning av industrihistorisk utstilling på Raufoss ble lagt fram i 2009. En billedkunst utstilling ble arrangert på Raufoss Gård.

Vestre Toten kulturskole

Det er undervist i følgende disipliner bl.a. *musikk fra livets begynnelse, musikalkor, piano, sang, fiolin, gitar, slagverk, messingblås- og treblåseinstrumenter, teater, dans, band, billedkunst og spilloppsprell. Kommunens korps, Toten Orkester, Møteplassen (psykiatrisk dagtilbud) og Vestre Toten barne- og ungdomsteater kjøper undervisningstjenester fra kulturskolen.*

- Elevplasser: 341
- Ventelisteplasser: 249
- Personer på venteliste: 209

Bemanning: 5,95 årsverk fordelt på 11 personer. Tre av disse har 100 % jobb. Kulturskolen sliter med noe ustabil bemanning. Dette skyldes i første rekke at stillingsprosentene er små. Kulturskolene i distriktet arbeider for å ansette hverandres lærere med ledig kapasitet.

Jubileumsår for kulturskolen:

- 10 års jubileum i 2009
- Feiring av de 5 første årene på Haugen
- Musikalenes verden hadde 5 års jubileum

Kulturskolen har utviklet seg til å bli et kunstfaglig ressurscenter som samarbeider godt med kommunens avdelinger og ulike organisasjoner.

Kultur og arbeid

Avdelingen er lagt ned etter omorganisering:

Vestre Toten ATS: Vedproduksjon, industri og kantinedrift er overført til ATS Gjøvik/Toten as. Tekstilvareproduksjon er overført til tjenesteområde Omsorg.

Møteplassen: dagsenter på Raufoss for mennesker med psykiske lidelser. Er overført til tjenesteområde Omsorg.

Ungdom i arbeid: et arbeidstilbud for ungdom som ikke har skoletilbud og ikke får jobb av ulike årsaker. Er fortsatt i tjenesteområde Kultur i driftsenhet Kultur og fritid.

Grønn omsorg: er et arbeidstilbud på Lunde Gård for mennesker med psykiske lidelser. Overført til tjenesteområde Omsorg.

Innledning

Året 2009 var på mange måter et spesielt år for sosialavdelingen. Sosialtjenesten og flykningstjenesten ble innlemmet i NAV pr. 10.09.09. Fra samme dato ble barneverntjenesten organisatorisk innlemmet i helseavdelingen, og sosialavdelingen opphørte dermed som eget tjenesteområde. For de tjenestene som ble innlemmet i NAV betydde det både fysisk flytting til nye lokaler og en omfattende omorganisering av tjenester og oppgaver.

Organisasjon

Jfr. innledning. Sosialavdelingen bestod fram til 09.09.09 av sosialtjenesten og barneverntjenesten som egne driftsenheter i tillegg til flykningstjenesten.

Etter 10.09.09 ble 15 faste stillinger og 1 prosjektstilling overført til NAV i tillegg til NAV-lederstillingen. Alle disse medarbeiderne forble kommunalt ansatte også etter NAV-etableringen.

Regnskapsoversikt

Tjenesteområde: 65 NAV kommune	Regnskap 2009	Justert budsjett	Avvik i tusen kr	Forbruk %
Utgifter	28288	24295	-3993	116
Inntekter	-5650	-3141	2509	179
Sum Sosial/NAV	22638	21154	-1487	107

Kommentarer:

I økonomirapporteringene året gjennom ble det rapportert om et mulig forventet overforbruk på opp mot 3 mill. kroner. Finanskrisen fra høsten 2008 og utover 2009, hadde stor innvirkning på utgiftssiden for de sosiale tjenestene, og budsjettet for disse tjenestene ble tilført ca. 2,5 mill. kr fra bl.a. fylkesmannens ekstraordinære skjønnsmidler. Likevel ble det endelige årsresultatet dårligere enn varslet. De største negative avvikene er knyttet til økonomisk sosialhjelp til livsopphold og boutgifter. Introduksjonsordningen for flykninger hadde også en sterk utgiftsøkning i 2009, noe som skyldtes en stor økning i antall deltakere med rett og plikt til deltakelse i programmet, utover året. NAV-etableringen førte også til ekstrautgifter utover det som var budsjettet.

Nøkkeltall fra KOSTRA

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgift til økonomisk sosialhjelp pr innb. 20-66 år	1412	1194	1055	993	1253	1185
Andel sosialhjelpsmottakere i forhold til innb. 20-66 år (%)	4,5	4,4	4,4	4,0	4,0	3,8
Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner	60390	56238	58562	55372	71613	69384

Kommentarer til KOSTRA-tallene:

Vi ser at utgifter knyttet til økonomisk sosialhjelp har økt og ligger over gjennomsnittet for Oppland. Andel sosialhjelpsmottakere pr. innbygger ligger også

over Oppland og landet ellers. Det er ingen forandring i dette bildet i forhold til de senere årene.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I =Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Aktiviteter i handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
1. Kriminalitetsforebyggende tiltak SLT-koordinator	*	U	Har vært planlagt siden 2007, men er strøket i av budsjettmessige årsaker både i 2008 og 2009. (utsatt til 2010)
2. Etablering av NAV-kontor	Forberede og etablere	G	NAV-kontoret ble åpnet 10.09.2009, med offisiell åpning 23.10.09. Hele året 2009 har fram til åpningen vært preget av stor aktivitet i planleggingsarbeidet. Etter åpning stor aktivitet i å få etablert tjenestene.
3. Kompetanseheving for ansatte (jfr. mål for videreutdanning)	Kontinuerlig	I	I forbindelse med NAV-etableringen har alle medarbeiderne gjennomført en stor kompetanseheving for å kunne stå best mulig rustet til de nye arbeidsoppgavene.
4. Brukerundersøkelser (2.hvert år)	*	U	Ikke gjennomført. NAV-arbeidet hadde mesteparten av fokuset hele året.
5. Nye rutiner og metoder for brukermedvirkning	*	I	Gjennom samarbeidet med Høgskolen i Lillehammer (HiL) har sosialtjenesten vært involvert i flere prosjekter knyttet til brukermedvirkning. Prosjektet "Sosialkontoret – et verksted for selvillit" er ett av tiltakene med hovedfokus å møte brukerne på andre og mer hensiktsmessige måter.

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Som nevnt innledningsvis har 2009 vært et spesielt år for sosialavdelingen. NAV-etableringen fra høsten 2009 innebar en avslutning av sosialavdelingens tjenester slik de har vært i mange år, og en begynnelse på en framtidsrettet utvikling med nye samarbeidsformer og nye oppgaveløsninger. Gjennom hele 2009 har fokuset vært rettet mot denne endringen, og for de tjenestene som gikk inn i NAV var det en svært spennende og utfordrende prosess for alle ansatte. Planleggingen og forberedelse foregikk både på ledernivå og medarbeidernivå hele året, og omhandlet både praktisk fysisk planlegging knyttet til nye lokaler, kulturbygging blant medarbeiderne, kompetanseutvikling, oppgavefordeling, nyorganisering, oppbygging av nye tjenestestrukturer osv.

Takket være god planlegging og godt samarbeid mellom kommunal ledelse og statlig ledelse, har den første perioden av NAV-etableringen i Vestre Toten blitt gjennomført på en svært vellykket måte, selv om den første tiden innebar store utfordringer for mange av medarbeiderne med tanke på tilegnelse av ny kompetanse samtidig som det var heltidsdrift av kontoret.

Sammen med omsorgsavdelingen startet NAV i oktober opp et lavterskel helsetiltak for rusmiddelmissbrukere – "HUSET". Prosjektet er delvis finansiert av prosjektmidler fra Helsedirektoratet og skal være et omsorgstilbud til rusmiddelmissbrukere som ellers faller utenfor det ordinære tjenestetilbudet. Sammen med andre prosjektmidler

har det gjort det mulig å utvide kommunens arbeid overfor rusmiddelmisbrukere.
Prosjektet videreføres i 2010.

Inngangsparti NAV Vestre Toten

OMSORGSVDELINGEN

Organisasjon

Hjemmetjenester	Sykehjem Gimle og Raufosstun	Storkjøkken
Hjemmesykepleie Psykiatrisk sykepleie Psykiatrisk dagsenter Møteplassen Grønn Omsorg Hjemmehjelp Miljøarbeid Omsorgsboliger på Raufoss, Eina, Reinsvoll og Bøverbru. Dag-og avlastn.senter Hjemmeavlastning Omsorgslønn Trygghetsalarmer Brukerstyrt pers. assistanse	Sykeavdeling Rehabiliteringsenhet Psykiogeriatrisk avd. Demensavd. Renhold Dagsenter Erindringscenter og sansehage	Storkjøkken for Raufosstun og Gimle. Mat til hjemmeboende inkludert sjåfør Eksternt salg / catering Kantinedrift Kostveiledning Tilrettelegging av arrangementer i inst.
137,99 årsverk fordelt på 217 personer (I tillegg kommer mottakere av omsorgslønn og hjemmeavlastere)	Gimle :74,89 årsverk/ 119 personer Raufosstun: 38,54 årsverk/ 66 personer 113,43 / 185 personer	14 årsverk / 24 personer (+ 19 vikarer på avtale ØTK / catering) 43 personer

I tillegg kommer ledelse (1), fagstab (3) og merkantile (4,4 st/ 5 personer) til sammen 9 personer. Til sammen 273,82 stillingshjemler er fordelt på 435 personer. Gjennomsnittlig stillingsbrøk er 0,63. Dette er en nedgang fra 2008, og vanskeliggjør målsetningen om gjennomsnittlig stillingsbrøk på 0,75 % innen 2015.

I tillegg kommer mottakere av omsorgslønn og hjemmeavlastere
Enhetene ble ledet av tre driftsenhetsledere. 12 teamledere utgjorde 1. linja i 2009.

Regnskapsoversikt

Tjenesteområde: 71 Omsorg	Regnskap	Justert Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	198 101	186 703	-11 398	106
Sum inntekter	-42 042	-33 095	8 947	127
Nettoutgift	156 059	153 608	-2 451	101

Kommentarer til regnskap

Omsorg meldte tidlig et avvik på fastlønnsstillegg som skyldes feilbudsjettering. Det dreier seg om kr 1.8 mill inkludert økte sosiale utgifter. Dette er rettet opp i 2010.

Sykehjemstjenester

Begge sykehjem har negative avvik.

Ca 1,2 mill på Gimle skyldes underbudsjettering fastlønnsstillegg.

Raufosstun har avvik på bruk av ekstravakter og variable lønnskostnader.

Hjemmetjenester

BPA kom ut med et merforbruk på ca 275 tusen kroner, bla pga økte timepriser til ULOBA og økt innvilget timetall til en ny bruker.

Omsorgslønn og avlastning har et negativt avvik pga nye søkere og justering av vedtak.

Utgifter i forbindelse med leasingbiler i hjemmetjenestene utgjorde ca 350 tusen kroner ut over budsjett.

Storkjøkkendrift

Balanse samlet sett. Det er løpende merkostnader til reparasjon av gammelt utstyr.

Generelt bruker omsorg vikarressurser ut over budsjett på de fleste enheter.

Inntekter fra sykepenger og brukerbetaling er ut over budsjett sørger likevel for at avviket ikke er større.

Nøkkeltall

Sammenligningstall fra KOSTRA:

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto dr.utg. pleie/omsorg i % av kommunens tot. netto dr.utg	36,0	36,0	38,3	38,6	35,7	35,7
Netto dr.utg. institusjonene i % av netto dr.utg pleie/omsorg	48	52	46	47	46	47
Nto. driftsutg. Tjenester til hjemmeboende, pr. innb.	6126	5581	7251	6690	6386	5857
Plasser i institusjon i % av innbyggere over 80 år	17,3	19,0	19,0	19,0	18,7	18,5
Korrigerte brutto driftsutgifter i institusjon pr kommunal plass	860185	814034	756208	730321	810677	787798
Andel plasser i enerom	100,0	100,0	95,2	94,5	93,8	93,9

Sammenstillingstall fra Kostra viser at institusjonstjenestene står for 48 % av driftsutgiftene. 10 plasser ble lagt ned i februar 2009. Andel plasser i enerom er 100%.

Hjemmetjenester bør fortsatt styrkes. Mange brukere har lite tjenester. Det brukes forholdsvis store ressurser i sykehjem til en liten gruppe brukere. Institusjonene har stor grad av rett kompetanse ift bemanningsplaner. Dette påvirker driftsutgifter i form av høyere lønnskostnader i forhold til landet og fylket. I tillegg er pleietyngden i institusjon stor som følge av satsing på heldøgnsbemannede omsorgsboliger. At andelen korttidsplasser er høy, påvirker i tillegg aktiviteten.

KVALITETSINDIKATORER	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
System for brukerundersøkelser	Ja	Ja				
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold i institusjon.	18,5	17,8	11,1	11,9	14,3	14,5
Andel plasser med bad/ WC	51,9	46,6	62,5	56,7	67,7	66,4
Andel årsverk i brukerrettet tj med fagutdanning	80	82	75	74	73	72

Aktivitetsrapport

Vurderings-tema	Kommentarer
Er gjennomføringen av handlingsprogrammet i rute?	<p>Omsorg i Utvikling Fem prioriterte delprosjekter. Delprosjekt 1 : Saksbehandling / tjenestetildeling Delprosjekt 2: Gjennomgang av balanse mellom sykehjem, omsorgsboliger, dagtilbud og hjemmetjenester. Delprosjekt 1 og 2 er videreført i ett hovedprosjekt fra 1/10. Slutt- og fagrapport leveres mars 2010. Prosjektleder (40 % stilling) har vært Odd Mandal. Delprosjekt 3 – etisk refleksjon er en del av hovedprosjekt. Delprosjekt 4: Matomsorg og videre samarbeid med ØTK; Politisk vedtak i desember avsluttet videre samarbeid rundt matomsorg Delprosjekt 5: Innføring/drift av nytt ressursplanleggingssystem (vedlikehold, ASP, frikjøp superbrukere) kostnad: kr 295 000 - <u>gjennomført</u></p> <p>Etter skoletilbud Kirkevegen, kostnad kr 400 000 - <u>gjennomført</u></p> <p>Styrke BPA med 2,6 mill- <u>gjennomført</u></p> <p>Gjennomføre brukerundersøkelser Hjemmetjenester og mat hjemmeboende <u>Gjennomført i desember og legges fram for politisk behandling i april / mai 2010</u></p> <p>Opprette stilling for kreftsykepleier Prosjekt 1. halvår 09, 100 % stilling fra 2.halvår 09 – avsatt lønnsmidler i 2009 (prosjekt) <u>Vedtatt videreføring i 2010 i UVO i september 2009</u></p> <p><u>Gjennomført medarbeiderundersøkelse i uke 37</u></p>

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Nedskjæringer tilsvarende 4,7 mill resulterte i at en sykeavdeling ble lagt ned. 10 langtidsplasser er borte. I tillegg ble antall teamledere redusert fra 17 til 12 (gjelder både i sykehjem og hjemmetjenester). Flere ledere har kontrollspenn på 60 – 70 ansatte.

Sykehjemmene fikk felles leder og antall driftsenheter er redusert fra fire til tre. Det har vært en tøff omstilling. Hjemmetjenester er hardt presset, og sykehjemmene har driftet med konstant overbelegg siden nedleggelsen i februar 2009.

Tjenester flyttes og legges inn under Omsorg fra 2010. Det gjelder Møteplassen og Grønn Omsorg. I tillegg får noen tidligere brukere av ATS dagtilbud i Kirkevegen. Vi blir flere ansatte.

Til tross for høyt tempo og krav til omstilling har Omsorg et nærvær på ca 91 %. Vi prøver å flytte fokus fra fravær til nærvær og de som faktisk er på jobb. Heiagruppene, som er sammensatt av tillitsvalgte, verneombud og ledere, skal jobbe med nærværsfaktorer og hva som skal til for at folk skal trives og ha lyst til å gå på jobb; også på de litt dårlige dagene.

Fokusområder 2010

Omsorg i Utvikling - godkjenning i styringsgruppen i april, politisk behandling i juni og revidering av omsorgsplan i september

Samhandlingsreformen – prosjekt "Samhandling i Gjøvikregionen" der målet er å finne fram til hensiktsmessige, regionale prosjekter i samarbeid med SI HF.

Økonomi/budsjettoppfølging – tilpasning rammer

Gjennomføre vedtatte kutt (igangsatte prosesser):

Hjemmetjenester

Sykehjem/ Storkjøkkenet

Møteplassen

Plan for Helse og Sosial - beredskap – revisjon/rullering av plan.

Fagadministrativt styringssystem Storkjøkkenet og omdisponering av merkantile ressurser – arbeidsgruppe nedsatt

Andre Prosjekter

- Huset / boligoppfølging
- Alternative arbeidstidsordninger
- Dialyse i sykehjem – avventer
- Storkjøkkenet – skille produksjon og mottak

PLAN

Organisasjon

Planavdelingen ivaretar kommunens oppgaver vedrørende:

- kommuneplanlegging
- plansaksbehandling
- oppmåling- og geodatasaker
- byggesaksbehandling
- næringsutvikling (tilrettelegging)
- jord- og skogbruksforvaltning
- landbruksrelatert næringsutvikling
- kommunale tomtesaker
- landbruksvikarvirksomhet
- vilt- og fiskeforvaltning
- drift av kommunens skogeiendommer
- miljøvernarbeid/forurensningssaker
- eiendomsskatt
- husbank/bostøtte/boligtildeling

Bemanning var i alt 17 ansatte i 15,3 hjemler. Sett i forhold til sammenlignbare nabokommuner og økende arbeidsmengde er antall ansatte i laveste laget.

Regnskapsoversikt

Tjenesteområde: 75 Plan	Regnskap 2009	Justert budsjett	Avvik i tusen kr	Forbruk %
Utgifter	13 249	9 537	-3 712	139
Inntekter	-7 734	-4 072	3 662	190
Sum Plan	5 515	5 465	-50	100

På tross av sviktende inntekter innenfor gebyrområdene innenfor plan- og byggesak

har vi kommet bra ut. Dette skyldes god inntjening på kart- og oppmåling, sparing over hele linja, ekstra uttak fra skogen og ekstraordinære tilskudd fra staten, bl.a. innenfor boligkontoret.

Totalt 53 virksomheter ble definert som verk og bruk og ilagt eiendomsskatt i 2009. Inntekter: kr. 8.347.110. Utgifter: kr. 398.000.

I tillegg til det kommunale budsjettet forvalter planavdelingen statlige midler for landbruket og boligkontoret:

Sum landbrukstilknyttet forvaltning	Kr	42.162.573
Sum tildelte boligmidler	Kr	10 782 614
Sum statlige midler forvaltet gjennom planavdelingen	Kr	52.945.187

Nøkkeltall

Sammenligningstall fra KOSTRA:

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Fysisk tilrettelegging og planlegging						
Nto. dr.utgift til fysisk tilrettelegging og planlegging kr pr innb	306	305	401	435	483	476
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker*	18	18	-	28	-	34
Gebyr for kart- og delingsforretning for 750 m ² boligtomt	9605	9305	11032	10272	11292	10247
Husbankindikatorer						
Beløp pr. mnd. pr. husstand i statlig bostøtte fra Husbanken	1925	1762	1849	1727	2024	1828
Beløp pr innbygger i startlån videretildelt av kommunen	1234	943	702	664	935	843
Beløp pr innbygger i boligtilskudd til tilpasning videretildelt av kommunen	36	65	46	39	32	26
Landbruk						
Dyrka mark omdisponert	19	25	11	15	29	20

Kommentarer til KOSTRA-tallene

Planavdelingen har høy produksjon med små ressurser. Det er stor aktivitet innenfor boligkontoret, store midler i omløp.

Omdisponering av dyrka mark er redusert i forhold til i fjor.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I = Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Handlingsplan	Status	Kommentarer
1. Revisjon av kommuneplanen	G	
2. Resertifisering av miljøfyrtårnbedrifter + ev. nye sertifiseringer	G	Resertifisering utført. Ingen nye
3. Utarbeide temakart for kulturminner og freda/verneverdige bygninger	U	Ikke kapasitet

4. Utarbeide/innføre overvåkningsprogram og handlingsplan for vannforekomstene jfr. EUs vanddirektiv	G	
5. Sette i verk overvåkningsprogram for Hunnselva	I	
6. Opprydding i spredt avløp	I	Her har vi store utfordringer
7. Registrering av olje- og fettutskillere	I	Samarbeid med drift
8. Revisjon av lokal forskrift for åpen brenning og brenning av avfall i småovner	G	Samarbeid med brannvern
9. Opparbeide industritomter i Kildalsvingen, Raufoss	I	
10. Grunnerverv gang- sykkelveg Sagvoll	I	
11. Geovekst	I	Kartverktøyet er svært viktig for alle
12. Komplette digitalt planarkiv	I	
13. Elektronisk eiendomsarkiv	G	
14. Interkommunalt geodatasamarbeid	I	Dette fører til a vi får bedre total kompetanse
15. Tildele offisiell adresse til alle eiendommer – planavd./driftsavd./brannvernabd	I	Vi er godt i gang.
16. Revisjon av lokal forskrift om adgang til jakt etter, og minsteareal for elg, hjort og rådyr	G	
17. Styrking av bemanningen statlig bostøtteordning 50 % stilling	I	Her må noe permanent komme
18. Utarbeide behovsplan for kommunale utleieboliger. Tverretatlig.	I	Viktig arbeid
19. Revisjon av boligsosial handlingsplan / prosjekt regionalt samarbeid	I	Store oppgaver

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Det arbeides fortsatt med å videreutvikle boligkontoret. Det legges stor vekt på kvalitetssikring og tverrfaglig samarbeid med alle kommunens avdelinger, Vestre Toten Kommunale Boligstiftelse, NAV, NAV hjelpemiddelsentral, regionalt boligarbeid, eksterne låneforvaltere, private banker m.fl.

Det er noe knappe tidsressurser generelt på boligkontoret. Det blir stadig flere og mer krevende saker på boligtildeling, Startlån og boligtilskudd. Det er per i dag ingen backup for saksbehandling på Startlån og boligtilskudd. Fra 01.01.09 falt også backup for bostøtte bort. Det er arbeidet aktivt med styrking av bemanningen.

Arbeidet med tildeling av ordinære kommunale utleieboliger ser også ut til å bli mer og mer krevende. Spesielt nevnes bosetting etter institusjonsopphold og løslatelse fra fengsel som en stor utfordring. Det ser ut til at kommunen har et for lavt antall egnede utleieboliger til bla å møte bosetting av nye flyktninger. Spesielt er det behov for flere egnede boliger for grupper innen rus og psykiatri i kombinasjon. Det er igangsatt arbeid med behovsplan for utleieboliger

Det er innført ny statlig bostøtteordning fra juli 2009. Denne kan se ut til å fange opp husstander som en eventuell kommunal bostøtteordning var ment for. Det kan se ut til at antall vanskeligstilte husstander er økende. God veiledning og bruk av bostøtte, kommunale utleieboliger, Startlån og boligtilskudd, er gode virkemidler sett i sammenheng.

Kommuneplanens langsiktige del 2008-2019 sammen med Energi- og klimaplan lå ute til høring fra april til juni. Kommunestyret sluttbehandlet planen i september, men grunnet innsigelser måtte den til mekling i desember. Endelig vedtak i kommunestyret måtte derfor skyves over i 2010. Behandlingen av Energi- og klimaplan ble også utsatt til 2010.

I løpet av året er det arbeidet med 11 **reguleringsplanforslag**. 4 planer ble godkjent av kommunestyret: Prøven/ Kildal Industriområde, Øverbyvegen 99-119, Rv 4 Bruflat – Reinsvoll og Raufosskogen Øvre

7 private planer var under arbeid: Øverbyvegen 99-119, Rv 4 Bruflat – Reinsvoll, Raufosskogen Øvre, Fossegårdkvartalet, Skogheim Be1, Plogvegen 33, Fjordheimkvartalet/ Storgata 13

4 planer var under arbeid i kommunes egen regi: Prøven/ Kildal Industriområde, Brubakken – Kortos, Tokvam industriområde, Hagenfeltet (avbrutt), Lyngås Steinuttak (avbrutt),

Fortsatt stor aktivitet og mange krevende prosjekter bekrefter at kapasiteten på plansiden/ tomteutvikling er nådd. For å kunne drive aktiv stedsutvikling i tettstedene våre bør det tilføres økt kapasitet og kompetanse.

Ny planlov ble innført fra 1. januar/ 1. juli 2009, samt nye tegneregler for plankart. Dette har krevd noe ekstra ressurser med hensyn til kurs, veiledning til private planleggere og egen utprøving av nye standarder.

I 2009 har aktiviteten gått ned til normalen igjen på **byggesak**. Det er fortsatt bra aktivitet på boligsektoren og i industrien og det er behandlet oppføring av ny svømmehall.

Byggesaksbehandlerne deltar fortsatt i nettverkssamarbeide med 6 andre kommuner. Arbeidet med å føre tilsyn med foretakene ble startet opp i 2004. Fram til årsskiftet er det gjennomført ca. 200 revisjonstilsyn i nettverkskommunene. I tillegg utføres andre typer tilsyn i den enkelte kommune. I nytt regelverk fra 2010 vil det bli enda større fokus på tilsyn. Kommunen har tilgang til Byggsøk - bygning, som er et offentlig system for elektronisk oversendelse av byggesaker.

Det er jobbet videre med utvidelse av **industriområdet** i Kildalsvingen på Prøven. Kommunen har ved utgangen av året 2009 **byggeklare tomter** å fremby for salg på Eina, Reinsvoll, Bøverbru og Raufoss. Private utbyggere har byggeklare tomter på Raufoss og Reinsvoll. Det er solgt 3 boligtomter i Parkvegen, Eina og 1 tomt i Dragerlia, Raufoss. Det er solgt 1 industritomt på Prøven. (Steertec v/Gunther Elbe).

Totalt 53 virksomheter ble definert som verk og bruk og ilagt **eiendomsskatt** i 2009. 2 bedrifter ble omtaksert i 2009. Det ble skrevet ut skatt på 5 bredåndsanlegg. Kommunene i Gjøvikregionen har et større samarbeid innen **Geodata** med felles server og programvare for forvaltning av kart. Dette prosjektet er politisk vedtatt i alle 5 kommunene og startet opp i 2008.

Det er tildelt **offisielle adresser** i Vestbakkvegen, Vestre Toten veg, Skjelbreiavegen, Einavegen, Bergevegen, Trevassvegen, Skjærdalsvegen, Rudsvebakken, Gimlevegen og Furusethvegen. I tillegg har Sagvegen på Raufoss skiftet navn til Sigurd Østliens veg og Skolevegen på Reinsvoll skiftet navn til svein Erik Strandlies veg. Supplering/endring av adresser i etablerte områder utføres fortløpende. Det gjenstår ved utgangen av 2009 ca. 1100 eiendommer som mangler offisiell adresse.

Oppryddingen innen spredt avløp fortsetter, også utenfor Einafjorden og Skjelbreias nedbørsfelt.

6 lag, foreninger og private er til sammen tildelt kr. 35.000,- gjennom tilskuddsordningen "Lokale miljøtiltak". Nevnes spesielt kan biotoptiltak i Hunnselva, utedo og bål plass på Trollheim og beplantning i Vestre Totens sentrumsområder.

I arbeidet med **miljøfyrtårnsertifisering** er det kun lagt vekt på resertifisering.

Arbeidet med første fase av implementering av **EUs vannrammedirektiv** ble fullført, og et større overvåkningsprogram for Einafjorden og Hunnselva ble gjennomført. Også i Sillongen og Kauserudtjernet med tilhørende tilløpsbekker har kommunen vært bidragsyter i et større overvåkningsprogram.

Energi- og klimaplan ble utarbeidet og har vært til høring sammen med kommuneplanens langsiktige del. Diverse små oppryddingssaker er gjennomført.

Forskrift som åpner for beverjakt er utarbeidet. Det er ellers brukt store ressurser på kursing av viltvakta i året som gikk. Det ble felt 74 elg, 54 rådyr og 0 hjort i Vestre Toten under **jakta**. I tillegg er totalt 13 elg, 11 rådyr og 1 hjort registrert som trafikkdrept, eller omkommet av andre årsaker i jaktåret 2008/-09. I samarbeide med fiskeutvalget for Hunnselva, er den fiskebiologiske undersøkelsen av elva fulgt opp med ytterligere fysiske **biotopforbedrende** tiltak. Det utstrakte samarbeidet med Utmarkslaget og Fiskeutvalget for Hunnselva er videreført.

Det er avvirket 28 365 m3 **tømmer** til en verdi av 9,5 mill. kr. Lav avvirkning skyldes svært lave tømmerpriser. Stor økning i planting og ungskogpleie i forhold til 2008.

Skogsdrift med hest m.v. på Stenberg: To uker for 7. klasser på Toten ble gjennomført sammen med Østre Toten og Mjøsmuseet. 2009 var 13. året med denne aktiviteten som skolene har satt stor pris på.

Det ble arrangert et eget møte for Gjøvikregionen med informasjon fra byggenæringen om utviklingen vedrørende bygging av **landbruksbygg i tre**. En pilot er satt opp i kommunen.

Nytt jordregister for hele kommunen blir laget på grunnlag av **gardskartprosessen**. Kommunens landbruksforvaltning har gjennom tilskuddsforvaltning i august 2009 hatt en stor gjennomgang av arealene og fått rettet mange landbrukseiendommer.

Samdrift innen mjølkeproduksjon er halvert siste året da regelverk for mjølkekvoter åpner for leie av kvoter. Utbygging og søknader innen tradisjonelt landbruk om finansiering fra **Bygdeutviklingsmidler** i 2009 ble en suksess fordi V.Toten kommune fikk innvilget i alt 6 søkere og dette er et meget godt resultat. Utbygging gjelder mjølk, storfe og høns.

Tilskudd til **spesielle miljøtiltak i landbruket** har i 2009 gitt tilskudd til kommunens første fangdam i jordbruket og den er plassert ved Sillongen og er en del i grunneierstyrt prosjekt for et renere vassdrag.

Vestre Toten, i samarbeid med Gjøvik kommune, har vært **pilotkommuner for universell utforming** mellom 2005 og 2008 i regi av Miljøverndepartementet(MD).

Prosjektet gikk over i en ny fase i 2009 der **vi ble ressurskommuner** for andre kommuner som trenger bistand. Dette prosjektet skal ha en varighet til 2013 og MD gitt et årlig tilskudd på kr. 300.000,-. Det er i tillegg startet et regionalt prosjekt der alle 5 kommunene i regionen jobber med dette temaet. Fylkesmannen har bidratt med kr. 400.000,- til dette arbeidet i 2009, men det er forventet at også dette prosjektet skal videreføres til 2013.

TEKNISK DRIFT

Organisasjon

Teknisk driftsavdeling har 29 ansatte og er organisert i en administrativ enhet og 2 driftsenheter. En driftsenhet for vann- og avløp og en driftsenhet for veg, renovasjon og park.

HMS.

Teknisk Driftsavdeling har hatt en fullstendig gjennomgang av IKT i løpet av 2009 og har bygget opp et oppdatert system for alle fagområdene i henhold til gjeldende krav og retningslinjer.

Avdelingen har registrert 3 mindre personskader. 1 middels personskade, 2 avvik. I april 2009 foretok arbeidstilsynet et tilsynsbesøk på Breiskallen renseanlegg med fokus på systematisk HMS-Arbeidet og kjemisk og biologisk helsefare. Dette medførte noen pålegg. Disse ble imidlertid lukket i løpet av høsten 2009.

Det totale sykefraværet var på 10,6 % mot 15,6 % i 2008. Av dette utgjorde langtidsfravær utover arbeidsgiverperioden 7,1 %, mens egenmeldt sykefravær er på 0,5 %.

Driftsenhet vann og avløp har 10 stillingshjemler:

Driftsenheten har ansvar for drift av:

Skjelbreia vannbehandlingsanlegg

156 km vannledninger

4 høydebassenger

14 trykkøkingsstasjoner

7 målestasjoner

Eina og Breiskallen avløpsanlegg

149 km avløpsledninger

20 pumpestasjoner for avløp

89 km overvannsledninger

Driftsenheten behandlet i 2009 til sammen 300 gravemeldinger mot 317 i 2008.

Skjelbreia vannbehandlingsanlegg

Driftsenhet veg, renovasjon og park har 14 stillingshjemler:

Driftsenheten har ansvaret for:

Drift og vedlikehold av 146 km kommunale veger, 11,6 km gang- sykkelveger og 5,8 km fortau. Gateløys langs 78 km veger. Kommunale parker. Innsamling av avfall fra 5.545 abonnenter.

Driftsenheten står også for utførelsen av vann- og avløpsprosjekter i egen regi.

Det utføres arbeider, i parkavdelingen, for andre for ca kr 200.000 pr år.

I tillegg utføres veghøvlning for andre når vi har ledig kapasitet til dette.

Administrasjonen står blant annet for overordnet planlegging, ledelse av utbyggingsprosjekter, registrering av nedgravde oljetanker, i tillegg til vanlig saksbehandling innenfor tjenesteområdet.

2 stillinger på rådhuset sørger for den daglige driften av det administrative og merkantile ved avdelingen.

Arbeidsoppgavene er bl.a som følger: vedlikehold av eiendomsregisteret, hjemmelsoverganger, gebyrer og nyregistrering av boliger.

Fakturering av kommunale årsgebyrer og eiendomsskatt.

Generell fakturering for planavdelingen, brannvern avdelingen og sentraladministrasjonen.

Kundebehandling og saksbehandling.

Utarbeidelse av budsjett og anbudsgrunnlag.

Regnskapsoversikt

Tjenesteområde: 91 Teknisk drift	Regnskap 2009	Justert budsjett	Avvik i tusen kr	Forbruk %
Utgifter	37441	33785	-3656	111
Inntekter	-44953	-45578	-625	99
Sum Teknisk drift	-7512	-11793	-4281	156

Kommentar til tallene:

Om lag 900 tusen av avviket skyldes merforbruk på ordinær drift. De resterende 3,3 mill. skyldes VAR-området.

Nøkkeltall

Sammenligningstall fra KOSTRA:

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Andel av befolkningen tilknyttet kom. Vannforsyning*	-	68,4	59,6	66,3	85,6	83,4
Andel abonnenter som har vannmåler	97,0	96	41,0	40	26,0	26,0
Andel av befolkningen tilknyttet kommunalt avløp	72,4	72,6	68,5	73,8	83,8	82,7
Husholdningsavfall pr innbygger *	250	257	-	396	-	460
Lengde kommunale veger pr innbygger km/1000 innbyggere	10,6	10,7	10,1	10,2	8,8	8,9
Brutto driftsutgifter pr innbygger for kommunale veger	635	593	822	773	903	815
Brutto driftsutgifter i kr pr km kommunal veg og gate	59647	55419	81200	76062	106424	92100

Ser en på gjennomsnittet for utgifter til vegvedlikehold i Oppland ligger dette på kr 81.200 pr km veg. Vestre Toten kommune bruker bare kr 59.647 pr km veg.

* Tall som ikke er tilgjengelige enda

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I = Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Investeringstiltak	2009	Status	Kommentarer
Utenom gebyrområdene:			
1. Reinvesteringer i vegnettet	3.000	G	
2. Ny lastebil	1.200	G	
3. Egenandel trafikksikkerhetstiltak	100	G	Påbegynt trafikksikkerhetstiltak i Prøvenvegen. Slutføres i 2009.
Renovasjon:			
4. Ny renovasjonsbil	1.500	G	
5. Renovasjonsdunker	100	G	Utskifting av dunker foregår gjennom hele året.
Vannforsyning:			
6. Sanering vannledninger	1.500	G	
7. Beredskapstiltak/Høydebasseng (3.000' bevilget i 2008)	8.000	I	Bygging av ledningsnett i 2009.
8. Høydebasseng Berger industriområde (2.000' bevilget i 2008)	800	G	
9. Div mindre tiltak vann	500	G	
Avløpsutbygging:			
10. Avløpssanering	3.000	G	
11. Diverse mindre tiltak avløp	600	G	
12. Rehab. Eina avløpsanlegg (2.000' bevilget i 2008)	3.000	I	
13. Avløp Gaukom, Ihle, Sillongen	750	U	

Aktiviteter i Handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
Veger:			
Kommunale veger rustes opp med økt bæreevne og fast dekke.	*	G	
Vannforsyning:			
1. Bedre beredskapen i vannforsyningen – høydebasseng	*	G	Berger industriområde og nye vannledninger til Lønnberget.
2. Redusere lekkasjemengden ytterligere gjennom sanering av ledningsnett. Sanere min 1000 m vannledninger pr år	*	I	Sanert 830 meter i 2009.
3. Gjennomføring av beskyttelsesbestemmelser for Skjelbreia	*	I	Arbeidene er ikke slutført.

Avløpsbehandling:			
4. Oppgradere kommunens avløpsrenseanlegg på Eina	*	I	
5. Redusere innlekking av fremmedvann på avløpsnettet gjennom sanering av min 1000 m avløpsledninger pr år	*	G	Pågår hele tiden.
6. Redusere antall abonnenter som er tilknyttet kommunalt avløpsnett via septiktank.	*	I	Forsøker å avvikle fra 70 til 100 pr år.
Trafikksikkerhet:			
13. Trafikksikkerhet: Revisjon av kommunens trafikksikkerhetsplan	*	U	

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

Vann- og avløpsnettet:

Peilet og reparert 10 vannlekkasjer mot 13 i 2008.

Fornytt ledningsnett:

Vann: 2300m inkl. 830m rehabilitering hovedvannledning.

Avløp: 1550m.

Fornytt 2 stk strategisk plasserte fordelingskummer.

Ellers generelt vedlikehold og drift av ca 420km vann- og avløpsledninger og ca 5400stk kummer.

Renseanleggene:

Eina renseanlegg ble påbegynt ombygget. En del utskiftninger, vedlikehold og reparasjoner av pumpestasjoner og på renseanleggene er utført.

Kommunale veier:

I løpet av 2009 ble følgende gater opprustet og asfaltert:

Bøverbru: Tåjevegen og Kluffvegen.

Reinsvoll: Myrvegen, Torvvegen og Kretavegen.

Raufoss: Skogsrudsvingen, Rotvegen, Eventyrvegen, øvre del av Bakkerudvegen, Kildalvegen, Hunnselvvegen, Kildalsvingen, Negårdsvegen, Prøvenvegen og Tverrvegen.

Eina: Villavegen, Sundskogvegen, arm av Hågårvegen, Kvernhaugvegen og Blåvarpvegen.

Ottadekke ble lagt på følgende veier: Vildåsvegen, Bruflat-Børsvoll, Eina-Vesterås. Disse vegene ble også grøftet, utvidet og forsterket.

VOKSENOPPLÆRING

Organisasjon

Tjenesten omfatter:

- én avdeling for *lovpålagt voksenopplæring*
- *Salg av tjenester*
- *fagopplæringskontor*

Avdelingen for **lovpålagt voksenopplæring** er regulert av Lov 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring. Nedenfor listes opp ulike aktiviteter denne avdelingen administrerer:

- Spesialundervisning av voksne (herunder undervisning for voksne psykisk utviklingshemmede, undervisning av andre voksne med fysiske eller psykiske funksjonshemninger, afatikere, voksne med lese- og skrivevansker, tilpasset bruk av PC, hjelp til blinde, mennesker med ervervede skader, for eksempel trafikkskadde og lignende). For elever fra andre kommuner regnes kursavgift.
- Institusjonsundervisning (SIR, Blåkorshjemmet, Sørlihaugen behandlingssenter for stoffmisbrukere). Dette er tjenester som i sin helhet betales av Oppland fylke.
- Eksamensrettet grunnskole for voksne. For elever fra andre kommuner beregnes kursavgift.
- Norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere/flyktninger.

Fagopplæringskontoret ble etablert tidlig i 1996. Det administrerer inntak av lærlinger, står for den faglige gjennomføringen av læretiden og legger til rette for fagprøvene.

Totalt antall ansatte i tjenesteområdet:

Adm: 2 Lærere: 21, assistenter: 1, kontorpersonale: 2

Regnskapsoversikt

	Regnskap	Budsjett	Avvik i tusen kr.	Forbruk i %
Sum utgifter	13.494	13.252	-242	102
Sum inntekter	-8.492	-7.520	972	113
Nettoutgift	5.002	5.732	730	87

Overskuddet skyldes i hovedsak uforutsette inntekter i forbindelse med finanskrisa. Stikkord er salg av kurs til bedrifter i Industriparken.

Nøkkeltall

	VTK 2009	VTK 2008	Oppland 2009	Oppland 2008	Landet 2009	Landet 2008
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, per innbygger	353	317	210	199	133	127
Andel deltakere i voksenopplæring som får grunnskoleopplæring,	46,9	55,9	17,7	22,5	10,2	12,7

prosent						
Andel deltakere i voksenopplæring som får spesialundervisning, prosent	14,0	13,1	19,2	27,1	14,2	19,1

Antall elever som får grunnskoleopplæring kan synes høy. Grunnen er at all undervisning ute på Sykehuset Innlandet Reinsvoll ikke lenger defineres som spesialundervisning, men som opplæring på grunnskolen område.

Aktivitetsrapport

Status symboliseres med: G = Gjennomført I =Igangsatt aktivitet U = Utsatt

Investeringstiltak	2009	Status	Kommentarer

Aktiviteter i Handlingsplanen	2009	Status	Kommentarer
Styrke kompetansen innen LSV (lese- og skrivevansker)		G	Er i gang med å videreutdanne lærere på dette området.
Gjennomføre introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger		I	Godt i gang med prosjektet i nært samarbeid med Flyktningkontoret.
Kvalitetssikre undervisningen konsentrert grunnskole		G	Kontinuerlig evaluering.
Revidere HMS-systemet		I	
Revidere serviceerklæringen		G	
Legge til rette kompetanseheving IT		I	Kommet godt i gang.

Andre viktige hendelser og utviklingstrekk

En stor utfordring er opprettelsen av Asylmottak i kommunen. Over 60 brukere er til enhver tid her for å få norskopplæring. Dette medfører store utfordringer både økonomisk og rommessig. Tilbudet er pr. dato ikke godt nok når det gjelder antall timer. Å budsjettere med inntekter er vanskelig, da det er en kontinuerlig inn- og utflytting av asylsøkere.